

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMCE

EDUCACIÓN PLÁSTICA, VISUAL e AUDIOVISUAL

IES Castro de Baronceli
Curso 2020-21

Profesora e Xefa do Dpto. de Debuxo:

Marta Acitores García

ÍNDICE

1. INTRODUCCIÓN e CONTEXTUALIZACIÓN.....	3
2. CONTRIBUCIÓN da MATERIA de EDUCACIÓN PLÁSTICA ao DESENVOLVEMENTO das COMPETENCIAS CLAVE.....	3
3. OBXECTIVOS.....	14
4. CONCRECIÓN para cada ESTÁNDAR de APRENDIZAXE AVALIABLE.....	16
5. RELACIÓN entre CONTIDOS, CRITERIOS de AVALIACIÓN e ESTÁNDARES de APRENDIZAXE.....	40
6. SECUENCIACIÓN e TEMPORALIZACIÓN de CONTIDOS.....	56
7. METODOLOXÍA.....	72
8. MATERIAIS e RECURSOS.....	74
9. CRITERIOS de AVALIACIÓN.....	76
10. METODOLOXÍA, RECURSOS e AVALIACIÓN para a ED. a DISTANCIA.....	78
11. INDICADORES de LOGRO da AVALIACIÓN do PROCESO de ENSINO.....	79
12. ACTIVIDADES de SEGUIMIENTO e RECUPERACIÓN das MATERIAS PENDENTES.....	81
13. MEDIDAS de ATENCIÓN á DIVERSIDADE.....	82
14. ELEMENTOS TRANSVERSAIS.....	83
15. ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS e EXTRAESCOLARES.....	84
16. AVALIACIÓN da PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA.....	85

1. INTRODUCCIÓN e CONTEXTUALIZACIÓN

Marco lexislativo

- Lei Orgánica 8/2013 para a Mellora da Calidade Educativa (LOMCE).
- Real Decreto 1105/2014, de 26 de decembro, polo que se establece o currículo básico da Educación Secundaria Obligatoria e do Bacharelato (BOE 03/01/2015).
- Decreto 86/2015, do 25 de xuño, polo que se establece o currículo da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia (DOG 29/06/2015)
- Orde ECD/65/2015, do 21 de xaneiro, pola que se describen as relacións entre as competencias, os contidos e os criterios de avaliación da educación primaria, a educación secundaria obrigatoria e o bacharelato (BOE 29/01/2015).
- Resolución do 27 de xullo de 2015, da Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa, pola que se ditan instrucións no curso académico 2015/16 para a implantación do currículo da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato nos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia (DOG 29/07/2015.)
- Instrucións do 30 de xullo 2020, en relación ás medidas educativas que se deben adoptar no curso académico 2020/2021 nos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia.

Esta Programación Didáctica está deseñada para organizar o proceso de ensino - aprendizaxe da materia de **Educación Plástica, Visual e Audiovisual** na ESO.

Está baseada na LOMCE, lei orgánica 8/2013, do 9 de decembro, para a mellora da calidade educativa, que substitúe á LOE, a precedente lei en materia educativa.

Os aspectos básicos do currículo extraíense do currículo da ESO do Decreto 86/2015 do DOG do 25 de xuño.

O **IES Castro de Baronceli** é un centro educativo de titularidade pública situado no municipio ourensán de Verín, dependente da Consellería de Educación e Ordenación Universitaria da Xunta de Galicia. É o centro de Educación Secundaria Obrigatoria de referencia para os concellos de Castrelo do Val, Cualedro, Laza, Monterrei, Oímbra, Riós, Verín e Vilardevós.

2. CONTRIBUCIÓN da MATERIA de EDUCACIÓN PLÁSTICA ao DESENVOLVEMENTO das COMPETENCIAS CLAVE.

A lei educativa LOMCE, en liña coas orientacións da Unión Europea, defende a necesidade de promover a aprendizaxe por competencias, para lograr o pleno desenvolvemento persoal, social e profesional do individuo.

Se na LOE se incorporaban as 8 *Competencias básicas* ao sistema educativo, a LOMCE da un paso máis e crea un modelo de currículo baseado en 7 competencias, chamadas agora **Competencias clave**:

1. *Comunicación lingüística* **CCL**
2. *Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía* **CMCCT**
3. *Competencia dixital* **CD**
4. *Aprender a aprender* **CAA**
5. *Competencias sociais e cívicas* **CSC**
6. *Sentido de iniciativa e espírito emprendedor* **CSIEE**
7. *Conciencia e expresións culturais* **CCEC**

Defínense as competencias como as “*capacidades para aplicar de xeito integrado os contidos propios de cada ensinanza e etapa educativa, co fin de lograr a realización adecuada de actividades e a resolución eficaz de problemas complexos*”.

As competencias son “*prerrequisitos sociais para un bo funcionamento da sociedade*”.

EDUCACIÓN PLÁSTICA, VISUAL e AUDIOVISUAL – 1º ESO

CCL	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Realiza composicións que transmiten emocións básicas (calma, violencia, liberdade, opresión, alegría, tristura, etc.) utilizando diversos recursos gráficos en cada caso (claroscuro, liñas, puntos, texturas, cores, etc.). ✓ Analiza, identifica e explica oralmente, por escrito e graficamente, o esquema compositivo básico de obras de arte e obras propias, atendendo aos conceptos de equilibrio, proporción e ritmo. ✓ Utiliza con propiedade as técnicas gráfico-plásticas coñecidas aplicándoas de forma axeitada ao obxectivo da actividade. ✓ Diferencia imaxes figurativas de abstractas. ✓ Recoñece graos de iconicidade nunha serie de imaxes. ✓ Distingue símbolos de iconas. ✓ Deseña un cómic utilizando adecuadamente viñetas e lendas, globos, liñas cinéticas e onomatopeas. ✓ Identifica e analiza os elementos que interveñen en actos de comunicación audiovisual.
CMCCT	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Traza rectas paralelas, transversais e perpendiculares a outra dada, que pasen por puntos definidos, utilizando escuadra e cartabón con suficiente precisión. ✓ Divide a circunferencia en seis partes iguais, usando o compás, e debuxa coa regra o hexágono regular e o triángulo equilátero que se posibilita. ✓ Suma ou resta ángulos positivos ou negativos con regra e compás. ✓ Suma ou resta segmentos, sobre unha recta, medindo coa regra ou utilizando o compás. ✓ Traza a mediatriz dun segmento utilizando compás e regra, e tamén utilizando regra, escuadra e cartabón. ✓ Explica, verbalmente ou por escrito, os exemplos máis comúns de lugares xeométricos (mediatriz, biselector, circunferencia, esfera, rectas paralelas, planos paralelos, etc.). ✓ Debuxa un triángulo rectángulo coñecendo a hipotenusa e un cateto. ✓ Constrúe correctamente polígonos regulares de ata cinco lados, inscritos nunha circunferencia.
CD	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Crea imaxes con distintos graos de iconicidade baseándose nun mesmo tema. ✓ Deseña símbolos e iconas. ✓ Distingue a función ou funcións que predominan en mensaxes visuais e audiovisuais. ✓ Constrúe unha circunferencia lobulada de seis elementos, utilizando o compás.

CAA	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Analiza os ritmos lineais mediante a observación de elementos orgánicos na paisaxe, nos obxectos e en composicións artísticas, empregándoos como inspiración en creacións gráfico-plásticas. ✓ Utiliza o papel como material, manipulándoo, resgando ou pregando, creando texturas visuais e táctiles, para crear composicións, colaxes matéricas e figuras tridimensionais. ✓ Traza as rectas que pasan por cada par de puntos, usando a regra, e resalta o triángulo que se forma. ✓ Constrúe un triángulo coñecendo dous lados e un ángulo, ou dous ángulos e un lado, ou os seus tres lados, utilizando correctamente as ferramentas. ✓ Constrúe calquera paralelogramo coñecendo dous lados consecutivos e unha diagonal.
CSC	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Experimenta coas cores primarias e secundarias, estudando a síntese aditiva e subtractiva e as cores complementarias. ✓ Utiliza o lapis de grafito e de cor, creando o claroscuro en composicións figurativas e abstractas mediante a aplicación do lapis de forma continua en superficies homoxéneas ou degradadas. ✓ Crea co papel recortado formas abstractas e figurativas compóndoas con fins ilustrativos, decorativos ou comunicativos. ✓ Aproveita materiais reciclados para a elaboración de obras de forma responsable co medio e aproveitando as súas calidades gráfico-plásticas. ✓ Mantén o seu espazo de traballo e o seu material en perfecto orde e estado, e achégao á aula cando é necesario para a elaboración das actividades. ✓ Identifica e analiza os elementos que interveñen en actos de comunicación visual.
CSIEE	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Experimenta co punto, a liña e o plano co concepto de ritmo, aplicándoos de forma libre e espontánea. ✓ Realiza composicións básicas con diferentes técnicas segundo as propostas establecidas por escrito. ✓ Realiza composicións modulares con diferentes procedementos gráfico-plásticos en aplicacións ao deseño téxtil, ornamental, arquitectónico ou decorativo. ✓ Transcribe texturas táctiles a texturas visuais mediante as técnicas de frottage, utilizándoas en composicións abstractas ou figurativas. ✓ Identifica os ángulos de 30°, 45°, 60° e 90° na escuadra e no cartabón ✓ Escala un polígono aplicando o teorema de Thales. ✓ Determina o baricentro, o incentro ou o circuncentro de calquera triángulo, construíndo previamente as medianas, as bisectrices ou as mediatrices correspondentes.

CCEC	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Identifica e valora a importancia do punto, a liña e o plano, analizando de xeito oral e escrito imaxes e producións gráfico plásticas propias e alleas. ✓ Experimenta co valor expresivo da liña e o punto e as súas posibilidades tonais, aplicando distintos graos de dureza, distintas posicións do lapis de grafito ou de cor (tombado ou vertical) e a presión exercida na aplicación, en composicións a man alzada, estruturadas xeometricamente ou máis libres e espontáneas. ✓ Realiza composicións modulares con diferentes procedementos gráfico-plásticos en aplicacións ao deseño téxtil, ornamental, arquitectónico ou decorativo. ✓ Representa obxectos illados e agrupados do natural ou do ámbito inmediato, proporcionándoos en relación coas súas características formais e en relación co seu ámbito. ✓ Experimenta coas témperas aplicando a técnica de diferentes formas (pinceis, esponxas, goteos, distintos graos de humidade, estampaxes, etc.), valorando as posibilidades expresivas segundo o grao de opacidade e a creación de texturas visuais cromáticas. ✓ Constrúe a bisectriz dun ángulo calquera, con regra e compás. ✓ Divide un segmento en partes iguais, aplicando o teorema de Thales. ✓ Clasifica calquera triángulo, observando os seus lados e os seus ángulos. ✓ Clasifica correctamente calquera cuadrilátero. ✓ Clasifica correctamente calquera polígono de tres a cinco lados, diferenciando claramente se é regular ou irregular.
------	--

EDUCACIÓN PLÁSTICA, VISUAL E AUDIOVISUAL – 3º ESO	
CCL	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Utiliza con propiedade as técnicas gráfico-plásticas coñecidas aplicándoas de forma axeitada ao obxectivo da actividade. ✓ Distingue significante e significado nun signo visual. ✓ Realiza a lectura obxectiva dunha imaxe identificando, clasificando e describindo os seus elementos. ✓ Identifica encadramentos e puntos de vista nunha fotografía. ✓ Deseña, en equipo, mensaxes visuais e audiovisuais con distintas funcións utilizando diferentes linguaxes e códigos, seguindo de xeito ordenado as fases do proceso (guión técnico, storyboard, realización, etc.), e valora de xeito crítico os resultados. ✓ Deseña unha mensaxe publicitaria utilizando recursos visuais como as figuras retóricas.

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Explica verbalmente ou por escrito os exemplos máis comúns de lugares xeométricos (mediatriz, bisectriz, circunferencia, esfera, rectas paralelas, planos paralelos, etc.).
CMCCT	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Constrúe correctamente polígonos regulares de ata cinco lados, coñecendo o lado. ✓ Resolve correctamente os casos de tanxencia entre circunferencias, utilizando adecuadamente as ferramentas. ✓ Constrúe correctamente un óvalo regular, coñecendo o diámetro maior. ✓ Constrúe correctamente espirais de dous, tres, catro e cinco centros. ✓ Debuxa correctamente as vistas principais de volumes frecuentes, identificando as tres proxeccións dos seus vértices e as súas arestas. ✓ Constrúe a perspectiva cabaleira de prismas e cilindros simples, aplicando correctamente coeficientes de redución sinxelos.
CD	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Elabora unha animación con medios dixitais e/ou analóxicos. ✓ Realiza fotografías con distintos encadramentos e puntos de vista, aplicando diferentes leis compositivas. ✓ Elabora documentos multimedia para presentar un tema ou proxecto, empregando os recursos dixitais de xeito axeitado. ✓ Executa deseños aplicando repeticións, xiros e simetrías de módulos.
CAA	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Crea composicións aplicando procesos creativos sinxelos, mediante propostas por escrito, axustándose aos obxectivos finais. ✓ Utiliza o papel como material, manipulándoo, resgando ou pregando, creando texturas visuais e táctiles para crear composicións, colaxes matéricas e figuras tridimensionais. ✓ Analiza as causas polas que se produce unha ilusión óptica aplicando coñecementos dos procesos perceptivos. ✓ Clasifica correctamente calquera polígono de tres a cinco lados, diferenciando claramente se é regular ou irregular.
CSC	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Representa con claroscuro a sensación espacial de composicións volumétricas sinxelas. ✓ Aproveita materiais reciclados para a elaboración de obras de forma responsable co medio e aproveitando as súas calidades gráfico-plásticas. ✓ Mantén o seu espazo de traballo e o seu material en orde e estado perfectos, e achégao á aula cando é necesario para a elaboración das actividades. ✓ Identifica e clasifica ilusións ópticas segundo as leis da Gestalt. ✓ Identifica os recursos visuais presentes en mensaxes publicitarias visuais e audiovisuais.

CSIEE	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Coñece e aplica métodos creativos para a elaboración de deseño gráfico, deseños de produto, moda e as súas múltiples aplicacións. ✓ Reflexiona e avalía, oralmente e por escrito, o proceso creativo propio e alleo desde a idea inicial ata a execución definitiva. ✓ Realiza modificacións da cor e as súas propiedades empregando técnicas propias da cor pigmento e da cor luz, aplicando as TIC, para expresar sensacións en composicións sinxelas. ✓ Realiza composicións abstractas con diferentes técnicas gráficas para expresar sensacións por medio do uso da cor. ✓ Crea co papel recortado formas abstractas e figurativas compóndoas con fins ilustrativos, decorativos ou comunicativos. ✓ Constrúe varios tipos de óvalos e ovoides, segundo os diámetros coñecidos.
CCEC	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Comprende e emprega os niveis de iconicidade da imaxe gráfica, elaborando bosquejos, apuntamentos, e debuxos esquemáticos, analíticos e miméticos. ✓ Utiliza o lapis de grafito e de cor, creando o claroscuro en composicións figurativas e abstractas mediante a aplicación do lapis de forma continua en superficies homoxéneas ou degradadas. ✓ Experimenta coas témperas aplicando a técnica de diferentes formas (pinceis, esponxas, goteos, distintos graos de humidade, estampaxes, etc.), valorando as posibilidades expresivas segundo o grao de opacidade e a creación de texturas visuais cromáticas. ✓ Deseña ilusións ópticas baseándose nas leis da Gestalt. ✓ Analiza unha imaxe, mediante unha lectura subxectiva, identificando os elementos de significación, narrativos e as ferramentas visuais utilizadas, sacando conclusións e interpretando o seu significado. ✓ Reflexiona criticamente sobre unha obra de cine, situándoa no seu contexto e analizando a narrativa cinematográfica en relación coa mensaxe. ✓ Realiza perspectivas isométricas de volumes sinxelos, utilizando correctamente a escuadra e o cartabón para o trazado de paralelas.

EDUCACIÓN PLÁSTICA, VISUAL E AUDIOVISUAL – 4º ESO

CCL	
CMCCT	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Diferencia o sistema de debuxo descritivo do perceptivo. ✓ Resolve problemas sinxelos referidos a cuadriláteros e polígonos utilizando con precisión os materiais de debuxo técnico. ✓ Resolve problemas básicos de tanxencias e enlaces. ✓ Resolve e analiza problemas de configuración de formas xeométricas planas e aplícao á creación de deseños persoais. ✓ Visualiza formas tridimensionais definidas polas súas vistas principais. ✓ Debuxa as vistas (alzado, planta e perfil) de figuras tridimensionais sinxelas. ✓ Debuxa perspectivas de formas tridimensionais, utilizando e seleccionando o sistema de representación máis axeitado. ✓ Realiza perspectivas cónicas frontais e oblicuas, elixindo o punto de vista máis adecuado. ✓ Utiliza as tecnoloxías da información e da comunicación para a creación de deseños xeométricos sinxelos.
CD	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Utiliza con propiedade os materiais e os procedementos máis idóneos para representar e expresarse en relación ás linguaxes gráfico-plásticas, mantén o seu espazo de traballo e o seu material en perfecto estado, e achégao á aula cando é necesario para a elaboración das actividades. ✓ Utiliza as novas tecnoloxías da información e da comunicación para levar a cabo os seus propios proxectos artísticos de deseño. ✓ Analiza os tipos de plano que aparecen en películas cinematográficas, valorando os seus factores expresivos. ✓ Ve películas cinematográficas nas que identifica e analiza os planos, as angulacións e os movementos de cámara. ✓ Analiza e realiza fotografías, tendo en conta criterios estéticos. ✓ Compila imaxes de prensa e analiza as súas finalidades. ✓ Elabora imaxes dixitais utilizando programas de debuxo por computador. ✓ Proxecta un deseño publicitario utilizando os elementos da linguaxe gráfico-plástica. ✓ Realiza un proxecto persoal seguindo o esquema do proceso de creación. ✓ Analiza elementos publicitarios cunha actitude crítica desde o coñecemento dos elementos que os compoñen.

CAA	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Utiliza con propiedade os materiais e os procedementos máis idóneos para representar e expresarse en relación ás linguaxes gráfico-plásticas, mantén o seu espazo de traballo e o seu material en perfecto estado, e achégao á aula cando é necesario para a elaboración das actividades. ✓ Diferencia o sistema de debuxo descritivo do perceptivo. ✓ Resolve problemas sinxelos referidos a cuadriláteros e polígonos utilizando con precisión os materiais de debuxo técnico. ✓ Resolve problemas básicos de tanxencias e enlaces. ✓ Resolve e analiza problemas de configuración de formas xeométricas planas e aplícao á creación de deseños persoais. ✓ Visualiza formas tridimensionais definidas polas súas vistas principais. ✓ Debuxa as vistas (alzado, planta e perfil) de figuras tridimensionais sinxelas. ✓ Debuxa perspectivas de formas tridimensionais, utilizando e seleccionando o sistema de representación máis axeitado. ✓ Realiza perspectivas cónicas frontais e oblicuas, elixindo o punto de vista máis adecuado. ✓ Utiliza as tecnoloxías da información e da comunicación para a creación de deseños xeométricos sinxelos. ✓ Realiza un proxecto persoal seguindo o esquema do proceso de creación.
CSC	
CSIEE	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Coñece e elixe os materiais máis axeitados para a realización de proxectos artísticos. ✓ Utiliza con propiedade os materiais e os procedementos máis idóneos para representar e expresarse en relación ás linguaxes gráfico-plásticas, mantén o seu espazo de traballo e o seu material en perfecto estado, e achégao á aula cando é necesario para a elaboración das actividades. ✓ Entende o proceso de creación artística e as súas fases, e aplícao á produción de proxectos persoais e de grupo. ✓ Explica, empregando unha linguaxe axeitada, o proceso de creación dunha obra artística, e analiza os soportes, os materiais e as técnicas gráfico-plásticas que constitúen a imaxe, así como os seus elementos compositivos. ✓ Analiza e le imaxes de obras de arte e sitúaaas no período ao que pertencen. ✓ Coñece os elementos e as finalidades da comunicación visual. ✓ Identifica e clasifica obxectos en función da familia ou a rama do deseño. ✓ Realiza distintos tipos de deseño e composicións modulares utilizando as formas xeométricas básicas, estudando a

	<p>organización do plano e do espazo.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Coñece e planifica as fases de realización da imaxe corporativa dunha empresa ✓ Realiza composicións creativas e funcionais adaptándoas ás áreas do deseño, valorando o traballo organizado e secuenciado na realización de calquera proxecto, así como a exactitude, a orde e a limpeza nas representacións gráficas. ✓ Utiliza as novas tecnoloxías da información e da comunicación para levar a cabo os seus propios proxectos artísticos de deseño. ✓ Planifica os pasos na realización de proxectos artísticos e respecta o realizado por compañeiros e compañeiras. ✓ Analiza os tipos de plano que aparecen en películas cinematográficas, valorando os seus factores expresivos. ✓ Realiza un storyboard a modo de guión para a secuencia dunha película. ✓ Ve películas cinematográficas nas que identifica e analiza os planos, as angulacións e os movementos de cámara. ✓ Analiza e realiza fotografías, tendo en conta criterios estéticos. ✓ Compila imaxes de prensa e analiza as súas finalidades. ✓ Elabora imaxes dixitais utilizando programas de debuxo por computador. ✓ Proxecta un deseño publicitario utilizando os elementos da linguaxe gráfico-plástica. ✓ Realiza un proxecto persoal seguindo o esquema do proceso de creación. ✓ Analiza elementos publicitarios cunha actitude crítica desde o coñecemento dos elementos que os compoñen.
CCEC	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Realiza composicións artísticas seleccionando e utilizando os elementos da linguaxe plástica e visual. ✓ Aplica as leis de composición, creando esquemas de movementos e ritmos, empregando os materiais e as técnicas con precisión. ✓ Estuda e explica o movemento e as liñas de forza dunha imaxe. ✓ Cambia o significado dunha imaxe por medio da cor. ✓ Coñece e elixe os materiais máis axeitados para a realización de proxectos artísticos. ✓ Utiliza con propiedade os materiais e os procedementos máis idóneos para representar e expresarse en relación ás linguaxes gráfico-plásticas, mantén o seu espazo de traballo e o seu material en perfecto estado, e achégao á aula cando é necesario para a elaboración das actividades. ✓ Entende o proceso de creación artística e as súas fases, e aplícao á produción de proxectos persoais e de grupo. ✓ Explica, empregando unha linguaxe axeitada, o proceso de creación dunha obra artística, e analiza os soportes, os materiais e as técnicas gráfico-plásticas que constitúen a imaxe, así como os seus elementos compositivos. ✓ Analiza e le imaxes de obras de arte e sitúaaas no período ao que pertencen. ✓ Coñece os elementos e as finalidades da comunicación visual.

	✓ Observa e analiza os obxectos do contorno na súa vertente estética, de funcionalidade e de utilidade, utilizando a linguaxe visual e verbal.✓ Identifica e clasifica obxectos en función da familia ou a rama do deseño.✓ Realiza distintos tipos de deseño e composicións modulares utilizando as formas xeométricas básicas, estudando a organización do plano e do espazo.✓ Coñece e planifica as fases de realización da imaxe corporativa dunha empresa.✓ Realiza composicións creativas e funcionais adaptándoas ás áreas do deseño, valorando o traballo organizado e secuenciado na realización de calquera proxecto, así como a exactitude, a orde e a limpeza nas representacións gráficas.✓ Utiliza as novas tecnoloxías da información e da comunicación para levar a cabo os seus propios proxectos artísticos de deseño.✓ Planifica os pasos na realización de proxectos artísticos e respecta o realizado por compañeiros e compañeiras.✓ Analiza os tipos de plano que aparecen en películas cinematográficas, valorando os seus factores expresivos.✓ Ve películas cinematográficas nas que identifica e analiza os planos, as angulacións e os movementos de cámara.✓ Analiza e realiza fotografías, tendo en conta criterios estéticos.✓ Compila imaxes de prensa e analiza as súas finalidades.✓ Elabora imaxes dixitais utilizando programas de debuxo por computador.✓ Proxecta un deseño publicitario utilizando os elementos da linguaxe gráfico-plástica.✓ Realiza un proxecto persoal seguindo o esquema do proceso de creación.✓ Analiza elementos publicitarios cunha actitude crítica desde o coñecemento dos elementos que os compoñen.

3. OBXECTIVOS.

Defínense os obxectivos como os “referentes relativos aos logros que o alumnado debe alcanzar ao rematar o proceso educativo, como resultado das experiencias de ensino e aprendizaxe intencionalmente planificadas para tal fin”.

A educación secundaria obrigatoria ten por finalidade “lograr que os alumnos e as alumnas adquiren os elementos básicos da cultura, nomeadamente nos seus aspectos humanístico, artístico, científico e tecnolóxico; desenvolver e consolidar neles/as hábitos de estudo e de traballo; prepararlos/as para a súa incorporación a estudos posteriores e para a súa inserción laboral, e formalos/as para o exercicio dos seus dereitos e das súas obrigas na vida como cidadáns e cidadás”.

Obxectivos xerais de etapa (Art. 10 Decreto 86/2105)

A educación secundaria obrigatoria contribuirá a desenvolver nos alumnos e nas alumnas as capacidades que lles permitan:

- a) Asumir responsablemente os seus deberes, coñecer e exercer os seus dereitos no respecto ás demais persoas, practicar a tolerancia, a cooperación e a solidariedade entre as persoas e os grupos, exercitarse no diálogo, afianzando os dereitos humanos e a igualdade de trato e de oportunidades entre mulleres e homes, como valores común dunha sociedade plural, e prepararse para o exercicio da cidadanía democrática.
- b) Desenvolver e consolidar hábitos de disciplina, estudo e traballo individual e en equipo, como condición necesaria para unha realización eficaz das tarefas da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.
- c) Valorar e respectar a diferenza de sexos e a igualdade de dereitos e oportunidades entre eles. Rexeitar a discriminación das persoas por razón de sexo ou por calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social. Rexeitar os estereotipos que supoñan discriminación entre homes e mulleres, así como calquera manifestación de violencia contra a muller.
- d) Fortalecer as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións coas demais persoas, así como rexeitar a violencia, os prexuízos de calquera tipo e os comportamentos sexistas, e resolver pacificamente os conflitos.
- e) Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información, para adquirir novos coñecementos con sentido crítico. Adquirir unha preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e a comunicación.
- f) Concibir o coñecemento científico como un saber integrado, que se estrutura en materias, así como coñecer e aplicar os métodos para identificar os problemas en diversos campos do coñecemento e da experiencia.

g) Desenvolver o espírito emprendedor e a confianza en si mesmo, a participación, o sentido crítico, a iniciativa persoal e a capacidade para aprender a aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades.

h) Comprender e expresar con corrección, oralmente e por escrito, na lingua galega e na lingua castelá, textos e mensaxes complexas, e iniciarse no coñecemento, na lectura e no estudo da literatura.

i) Comprender e expresarse nunha ou máis linguas estranxeiras de maneira apropiada.

l) Coñecer, valorar e respectar os aspectos básicos da cultura e da historia propias e das outras persoas, así como o patrimonio artístico e cultural. Coñecer mulleres e homes que realizaran achegas importantes á cultura e á sociedade galega, ou a outras culturas do mundo.

m) Coñecer e aceptar o funcionamento do propio corpo e o das outras persoas, respectar as diferenzas, afianzar os hábitos de coidado e saúde corporais, e incorporar a educación física e a práctica do deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social.

Coñecer e valorar a dimensión humana da sexualidade en toda a súa diversidade.

Valorar criticamente os hábitos sociais relacionados coa saúde, o consumo, o coidado dos seres vivos e o medio ambiente, contribuíndo á súa conservación e á súa mellora.

n) Apreciar a creación artística e comprender a linguaxe das manifestacións artísticas, utilizando diversos medios de expresión e representación.

ñ) Coñecer e valorar os aspectos básicos do patrimonio lingüístico, cultural, histórico e artístico de Galicia, participar na súa conservación e na súa mellora, e respectar a diversidade lingüística e cultural como dereito dos pobos e das persoas, desenvolvendo actitudes de interese e respecto cara ao exercicio deste dereito.

o) Coñecer e valorar a importancia do uso da lingua galega como elemento fundamental para o mantemento da identidade de Galicia, e como medio de relación interpersonal e expresión de riqueza cultural nun contexto plurilingüe, que permite a comunicación con outras linguas, en especial coas pertencentes á comunidade lusófona.

Obxectivos específicos da materia

a. Recoñecer a importancia da imaxe nos medios de comunicación de masas e actuar de modo crítico ante as mensaxes visuais.

b. Valorar a expresión plástica como medio de expresión artística de sociedades e culturas diferentes, e como xeito de entendemento e concordia entre pobos.

c. Valorar as manifestacións da cultura galega, aprezoar o patrimonio cultural e contribuír á súa conservación e mellora.

- d. Apreciar as diferentes representacións artísticas e chegar a disfrutar con elas.
- e. Adquirir e empregar con propiedade a terminoloxía propia da materia.
- f. Desenvolver o pensamento lóxico e matemático no traballo dos contidos aplicados á xeometría.
- g. Chegar a utilizar as máis diversas ferramentas e técnicas plásticas e visuais, e aplicar nas propias creacións as tecnoloxías da información e da comunicación máis axeitadas.
- h. Utilizar a linguaxe plástica para expresar emocións e sentimentos, vivencias e ideas, contribuíndo á comunicación e respecto entre as persoas.
- i. Coñecer e aplicar as fases de todo proxecto creativo na realización das actividades, de forma individual ou colectiva.
- j. Aposar responsabilidade nos traballos colectivos, e facer uso do diálogo e da comunicación.
- k. Ter unha actitude positiva ante os novos retos, e admitir os erros e valorar os acertos como parte do proceso de formación do individuo.

4. CONCRECIÓN para cada ESTÁNDAR de APRENDIZAXE AVALIABLE

1º ESO · CONCRECIÓN para cada ESTÁNDAR de APRENDIZAXE AVALIABLE

ESTÁNDAR de APRENDIZAXE AVALIABLE	1º	2º	3º	GRAO MÍNIMO PARA SUPERAR A MATERIA	PROCEDEMENTO de AVALIACIÓN	INSTRUMENTO de AVALIACIÓN
EPVAB2.4.1. Identifica e analiza os elementos que interveñen en actos de comunicación visual.	X			· Diferenciar e analizar os elementos que interveñen nun acto de comunicación.	· Proba oral trala explicación e exemplificación dos conceptos tratados	· Os alumnos explican cales son os elementos que interveñen nun acto de comunicación.
EPVAB2.5.1. Identifica e analiza os elementos que interveñen en actos de comunicación audiovisual.	X					
EPVAB2.5.2. Distingue a función ou funcións que predominan en mensaxes visuais e audiovisuais.	X			· Recoñecer as funcións da comunicación.	· Traballo dos alumnos na creación de carteis para expoñer na aula.	· Elaboración de carteis colaborativos. Os alumnos seleccionan recortes de revistas para compoñer os carteis "Funcións da comunicación" e "Graos de iconicidade".
EPVAB2.1.1 Diferencia imaxes figurativas de abstractas.	X			· Recoñecer os graos de iconicidade en imaxes presentes no ámbito comunicativo		
EPVAB2.1.2 Recoñece graos de iconicidade nunha serie de imaxes.	X					

EPVAB2.1.3 Crea imaxes con distintos graos de iconicidade baseándose nun mesmo tema.	X				traballo definitivo.	serie de interpretacións dun obxecto nunha fotografía proxectada con distintos graos de iconicidade.
EPVAB2.2.1.Distingue símbolos de iconas.	X			· Distinguir e crear tipos de imaxes segundo a súa relación significativa-significado: símbolos e iconas.	· Traballo individual.	· Deseño dun pictograma a partir dun elemento real.
EPVAB2.2.2.Deseña símbolos e iconas.	X					
EPVAB2.3.1. Deseña un cómic utilizando adecuadamente viñetas e lendas, globos, liñas cinéticas e onomatopeas.	X			· Analizar e realizar cómics aplicando os recursos adecuadamente.	· Exercicio práctico.	· Creación da primeira páxina dun cómic.
EPVAB1.1.1. Identifica e valora a importancia do punto, a liña e o plano, analizando de xeito oral e escrito imaxes e producións gráfico plásticas propias e alleas.	X			· Identificar os elementos configuradores da imaxe.	· Realización de exercicio no Caderno de apuntes.	· Experimentación con distintos tipos de puntos, liñas e planos na linguaxe gráfico-plástica, empregando distintas técnicas.
EPVAB1.2.1. Analiza os ritmos lineais mediante a observación de elementos orgánicos na paisaxe, nos obxectos e en composicións artísticas, empregándoos como inspiración en creacións gráfico-plásticas.	X			· Experimentar coas variacións formais do punto, o plano e a liña.	· Realización de traballos de experimentación con distintas técnicas sobre o punto e a liña.	· <u>Traballo 1</u> : Mural colaborativo. Inspirándose na obra de Kandinsky "Estudio de color con cadrados", cada alumno creará con acuarelas un dos módulos que formará

EPVAB1.2.2. Experimenta co punto, a liña e o plano co concepto de ritmo, aplicándoos de forma libre e espontánea.	X					a obra final. · <u>Traballo 2:</u> Creación dunha imaxe dixital ao estilo do artista expresionista abstracto Jackson Pollock, empregando a aplicación de Miltos Manetas jacksonpollock.org . · <u>Traballo 3:</u> Elaboración de bocetos realizados dun só trazo, experimentando con distintas técnicas e diferentes tipos de liñas.
EPVAB1.2.3. Experimenta co valor expresivo da liña e o punto e as súas posibilidades tonais, aplicando distintos graos de dureza, distintas posicións do lapis de grafito ou de cor (tombado ou vertical) e a presión exercida na aplicación, en composicións a man alzada, estruturadas xeometricamente ou máis libres e espontáneas.	X	X				
EPVA B1.6.1. Transcribe texturas táctiles a texturas visuais mediante as técnicas de frottage, utilizándo- as en composicións abstractas ou figurativas.	X			· Transcribe texturas táctiles a texturas visuais mediante as técnicas de frottage, utilizándoas en composicións abstractas ou figurativas.	· Exercicio práctico. a) Práctica co ordenador. b) Exercicio práctico con témperas ou acuarelas.	· Partindo dunha fotografía proxectada, o alumnado realizará o seu encaixado definindo mediante liñas os planos pechados da imaxe. Despois deberá reinterpretar os dintornos con texturas aplicando a técnica do frottage.
EPVAB1.5.1. Experimenta coas cores primarias e secundarias, estudando		X		· Experimentar coas cores primarias e secundarias.	· Procurarase que o alumnado aprenda a	

a síntese aditiva e substractiva e as cores complementarias.					usar e experimente co maior número de técnicas posible, e as aplique na realización dos seus traballos ao longo de todo o curso.	a) Práctica virtual da mistura das cores coa aplicación da páxina <i>educacionplastica.net</i> . b) Elaboración de círculo cromático sencillo.
EPVAB1.7.1. Utiliza con propiedade as técnicas gráfico-plásticas coñecidas aplicándoas de forma axeitada ao obxectivo da actividade.		X		· Coñecer e aplicar as posibilidades expresivas das técnicas gráfico-plásticas secas, húmidas e mixtas: témpera, lapis de grafito e de cor; colaxe.		
EPVAB1.7.2. Utiliza o lapis de grafito e de cor, creando o claroscuro en composicións figurativas e abstractas mediante a aplicación do lapis de forma continua en superficies homoxéneas ou degradadas.		X				
EPVAB1.7.3. Experimenta coas témperas aplicando a técnica de diferentes formas (pinces, esponxas, goteos, distintos graos de humidade, estampaxes, etc.), valorando as posibilidades expresivas segundo o grao de opacidade e a creación de texturas visuais cromáticas.		X				

EPVAB1.7.4. Utiliza o papel como material, manipulándoo, resgando ou pregando, creando texturas visuais e táctiles, para crear composicións, colaxes matéricas e figuras tridimensionais.		X				
EPVAB1.7.5. Crea co papel recortado formas abstractas e figurativas compóndoas con fins ilustrativos, decorativos ou comunicativos.		X				
EPVAB1.7.6. Aproveita materiais reciclados para a elaboración de obras de forma responsable co medio e aproveitando as súas calidades gráfico-plásticas.		X				
EPVAB1.7.7. Mantén o seu espazo de traballo e o seu material en perfecto orde e estado, e achégao á aula cando é necesario para a elaboración das actividades.	X	X	X			
EPVAB3.1.1. Traza as rectas que pasan por cada par de puntos,			X	· Comprender e empregar os conceptos espaciais do punto, a liña	· Toma de apuntes dos trazados no caderno, empregando	· Lámina de debuxo técnico: paralelismo

usando a regra, e resalta o triángulo que se forma.			e o plano.	instrumentos de trazado.	e perpendicularidade.
EPVAB3.2.1. Traza rectas paralelas, transversais e perpendiculares a outra dada, que pasen por puntos definidos, utilizando escuadra e cartabón con suficiente precisión.		X	· Construír distintos tipos de rectas, utilizando a escuadra e o cartabón, despois de repasar previamente estes conceptos.	· Toma de apuntes no caderno. Práctica con escuadra e cartabón.	
EPVAB3.3.1. Constrúe unha circunferencia lobulada de seis elementos, utilizando o compás.		X	· Coñecer con fluidez os conceptos de circunferencia, círculo e arco.	· Toma de apuntes no caderno. Práctica co compás.	· Lámina: circunferencia lobulada de seis elementos.
EPVAB3.4.1. Divide a circunferencia en seis partes iguais, usando o compás, e debuxa coa regra o hexágono regular e o triángulo equilátero que se posibilita.		X	· Utilizar o compás, realizando exercicios variados para familiarizarse con esta ferramenta.	· Toma de apuntes. Realización de lámina.	· Lámina: hexágono regular e triángulo inscritos na circunferencia.
EPVAB3.5.1. Identifica os ángulos de 30°, 45°, 60° e 90° na escuadra e no cartabón.		X	· Comprender o concepto de ángulo e bisectriz e a clasificación de ángulos agudos, rectos e obtusos.	· Toma de apuntes.	
EPVAB3.6.1. Suma ou resta ángulos positivos ou negativos con regra e compás.		X	· Estudar a suma e a resta de ángulos, e comprender a forma de medilos.	· Toma de apuntes. Realización de exercicio no caderno.	· Exercicio no caderno: suma e diferenza de ángulos con compás e regra.
EPVAB3.7.1. Constrúe a bisectriz dun ángulo calquera, con regra e		X	· Estudar o concepto de bisectriz e o seu proceso de construción.	· Toma de apuntes e entrega de lámina.	· Lámina: deseño de abano aplicando o

compás.						trazado da bisectriz.
EPVAB3.8.1. Suma ou resta segmentos, sobre unha recta, medindo coa regra ou utilizando o compás.			X	· Diferenciar claramente entre recta e segmento tomando medidas de segmentos coa regra ou utilizando o compás.	· Toma de apuntes e exercicio en caderno.	· Exercicio: operacións con segmentos.
EPVAB3.9.1. Traza a mediatriz dun segmento utilizando compás e regra, e tamén utilizando regra, escuadra e cartabón.			X	· Trazar a mediatriz dun segmento utilizando compás e regra, e tamén utilizando regra, escuadra e cartabón.	· Toma de apuntes e práctica dos trazados no caderno.	· Exercicio: trazado de mediatriz cos instrumentos de trazado.
EPVAB3.10.1. Divide un segmento en partes iguais, aplicando o teorema de Thales.			X	· Estudar as aplicacións do teorema de Thales.	· Toma de apuntes e exercicio de práctica do Teorema de Thales para dividir un segmento en partes iguais.	a) Exercicio no caderno. b) Lámina: escala dun polígono aplicando o Teorema de Thales.
EPVAB3.10.2. Escala un polígono aplicando o teorema de Thales.			X			
EPVAB3.12.1. Clasifica calquera triángulo, observando os seus lados e os seus ángulos.			X	· Comprender a clasificación dos triángulos en función dos seus lados e dos seus ángulos.	· Toma de apuntes.	
EPVAB3.13.1. Constrúe un triángulo coñecendo dous lados e un ángulo, ou dous ángulos e un lado, ou os seus tres lados, utilizando correctamente as ferramentas.			X	· Construír triángulos coñecendo tres dos seus datos (lados ou ángulos).	· Toma de apuntes. · Realización de lámina.	· Lámina de debuxo técnico: construción de triángulos a partir de tres datos.

EPVAB3.15.1. Debuxa un triángulo rectángulo coñecendo a hipotenusa e un cateto.			X	· Coñecer as propiedades xeométricas e matemáticas dos triángulos rectángulos, e aplicalas con propiedade á construción destes.		
EPVAB3.16.1. Clasifica correctamente calquera cuadrilátero			X	· Coñecer os tipos de cuadriláteros.	· Toma de apuntes.	
EPVAB3.17.1. Constrúe calquera paralelogramo coñecendo dous lados consecutivos e unha diagonal.			X	· Executar as construcións máis habituais de paralelogramos.	· Toma de apuntes e realización de lámina de debuxo.	· Lámina: construción de paralelogramos.
EPVAB3.18.1. Clasifica correctamente calquera polígono de tres a cinco lados, diferenciando claramente se é regular ou irregular.			X	· Clasificar os polígonos en función dos seus lados, recoñecendo os regulares e os irregulares.	· Toma de apuntes.	
EPVAB3.19.1. Constrúe correctamente polígonos regulares de ata cinco lados, inscritos nunha circunferencia.			X	· Estudiar a construción dos polígonos regulares inscritos na circunferencia.	· Toma de apuntes no caderno. · Realización de lámina. · Exame dos contidos de Debuxo Técnico.	· Lámina: polígonos regulares inscritos na circunferencia. · Exame: trazados xeométricos e formas poligonais.

3º ESO · CONCRECIÓN para cada ESTÁNDAR de APRENDIZAXE AVALIABLE

ESTÁNDAR de APRENDIZAXE AVALIABLE	GRAO MÍNIMO PARA SUPERAR A MATERIA			PROCEDEMENTO de AVALIACIÓN	INSTRUMENTO de AVALIACIÓN	
	1º	2º	3º			
EPVAB2.2.1. Identifica e clasifica ilusións ópticas segundo as leis da Gestalt.	X			· Recoñecer as leis visuais da Gestalt que posibilitan as ilusións ópticas e aplicar estas leis na elaboración de obras propias.	· Realización de exercicios prácticos.	a) Trazado dun <i>Triángulo imposible</i> . b) Elaboración de <i>Copa de Rubín</i> .
EPVAB2.2.2. Deseña ilusións ópticas baseándose nas leis da Gestalt.	X					
EPVAB2.5.1. Realiza a lectura obxectiva dunha imaxe identificando, clasificando e describindo os seus elementos.	X			· Describir, analizar e interpretar unha imaxe, distinguindo os seus aspectos denotativo e connotativo.	· Proba escrita.	· Proba escrita: análise e lectura dunha imaxe.
EPVAB2.5.2. Analiza unha imaxe, mediante unha lectura subxectiva, identificando os elementos de significación, narrativos e as ferramentas visuais utilizadas, sacando conclusións e interpretando o seu significado.	X					

EPVAB2.6.1. Identifica encadramentos e puntos de vista nunha fotografía.		X		· Analizar e realizar fotografías comprendendo e aplicando os fundamentos desta.	· Exercicio práctico.	· Realización de series de fotografías a partir de parámetros concretos: o encadramento, a composición.
EPVAB2.6.2. Realiza fotografías con distintos encadramentos e puntos de vista, aplicando diferentes leis compositivas.		X				
EPVAB2.7.1. Deseña, en equipo, mensaxes visuais e audiovisuais con distintas funcións utilizando diferentes linguaxes e códigos, seguindo de xeito ordenado as fases do proceso (guión técnico, storyboard, realización, etc.), e valora de xeito crítico os resultados.		X		· Utilizar de xeito axeitado as linguaxes visual e audiovisual con distintas funcións.	· Traballo colaborativo.	· Realización dunha curtametraxe.
EPVAB2.3.1. Elabora unha animación con medios dixitais e/ou analóxicos.		X		· Coñecer os fundamentos da imaxe en movemento e explorar as súas posibilidades expresivas.	· Construción de xoguete óptico.	a) Creación dunha tira para visualizar en zootropo. b) Construción dun taumatropo. c) Creación dunha pequena animación coa técnica do <i>stop motion</i> .
EPVAB2.8.1. Identifica os recursos visuais presentes en mensaxes publicitarias visuais e audiovisuais.		X		· Identificar e recoñecer as linguaxes visuais apreciando os estilos e as tendencias, valorando, e respectando do patrimonio histórico e cultural, e gozando del.	· Exercicio práctico, traballo en grupo.	· Creación de Storyboard para mensaxe publicitaria.

EPVAB2.9.1. Diseña unha mensaxe publicitaria utilizando recursos visuais como as figuras retóricas.		X		· Identificar e empregar recursos visuais como as figuras retóricas na linguaxe publicitaria.		
EPVAB2.11.1. Elabora documentos multimedia para presentar un tema ou proxecto, empregando os recursos dixitais de xeito axeitado.		X		· Comprender os fundamentos da linguaxe multimedia, valorar as achegas das tecnoloxías dixitais e ser capaz de elaborar documentos mediante este.	· A elaboración de documentos con ferramentas dixitais se levará a cabo en distintos proxectos ao longo do curso.	
EPVAB1.2.1. Reflexiona e avalía, oralmente e por escrito, o proceso creativo propio e alleo desde a idea inicial ata a execución definitiva.		X		· Crear composicións gráfico-plásticas persoais e colectivas	· A avaliación crítica do traballo propio e alleo se intentará realizar en diversas propostas de traballo.	
EPVAB1.3.1. Comprende e emprega os niveis de iconicidade da imaxe gráfica, elaborando bosquejos, apuntamentos, e debuxos esquemáticos, analíticos e miméticos.		X		· Debuxar con distintos niveis de iconicidade da imaxe.	· Realización de portfolio dun proxecto creativo.	a) Práctica: debuxo de bosquejos con diferente grao de iconicidade. b) Realización dun proxecto artístico respectando as <i>Fases do proxecto creativo</i> , desde os bosquejos iniciais ao resultado final.
EPVAB1.4.1. Realiza modificacións da cor e as súas propiedades empregando técnicas		X		· Identificar e diferenciar as propiedades da cor luz e a cor pigmento.	· Exercicio de cor en soporte dixital coa aplicación <i>Scheme Color Designer</i> .	· Aplicación de cores sobre debuxo escaneado, según gama cromática

propias da cor pigmento e da cor luz, aplicando as TIC, para expresar sensacións en composicións sinxelas.						proposta, co programa <i>Gimp</i> .
EPVAB1.4.2. Representa con claroscuro a sensación espacial de composicións volumétricas sinxelas.		X				· Exercicio práctico. · Creación de volume coa técnica do claroscuro.
EPVAB1.5.1. Utiliza con propiedade as técnicas gráfico-plásticas coñecidas aplicándoas de forma axeitada ao obxectivo da actividade.	X					
EPVAB1.5.2. Utiliza o lapis de grafito e de cor, creando o claroscuro en composicións figurativas e abstractas mediante a aplicación do lapis de forma continua en superficies homoxéneas ou degradadas.	X				· Coñecer e aplicar as posibilidades expresivas das técnicas gráfico-plásticas secas, húmidas e mixtas. Témpera e lapis de grafito e de cor; colaxe	· Procurarase que o alumnado aprenda a usar e experimente co maior número de técnicas posible, e as aplique na realización dos seus traballos ao longo de todo o curso.
EPVAB1.5.3. Experimenta coas témperas aplicando a técnica de diferentes formas (pinceis, esponxas, goteos, distintos graos	X					

de humidade, estompaxes, etc.), valorando as posibilidades expresivas segundo o grao de opacidade e a creación de texturas visuais cromáticas.						
EPVAB1.5.4. Utiliza o papel como material, manipulándoo, resgando ou pregando, creando texturas visuais e táctiles para crear composicións, colaxes mátericas e figuras tridimensionais.	X					
EPVAB1.5.5. Crea co papel recortado formas abstractas e figurativas compóndoas con fins ilustrativos, decorativos ou comunicativos.	X					
EPVAB1.5.6 Aproveita materiais reciclados para a elaboración de obras de forma responsable co medio e aproveitando as súas calidades gráfico-plásticas.	X					

EPVAB1.5.7. Mantén o seu espazo de traballo e o seu material en orde e estado perfectos, e achégao á aula cando é necesario para a elaboración das actividades.	X	X	X			
EPVAB3.1.1. Explica verbalmente ou por escrito os exemplos máis comúns de lugares xeométricos (mediatriz, bisectriz, circunferencia, esfera, rectas paralelas, planos paralelos, etc.).			X	· Coñecer lugares xeométricos e definilos.	· Toma de apuntes. Práctica cos instrumentos de trazado.	
EPVAB3.2.1. Clasifica correctamente calquera polígono de tres a cinco lados, diferenciando claramente se é regular ou irregular.			X	· Clasificar os polígonos en función dos seus lados, recoñecendo os regulares e os irregulares.	· Toma de apuntes no caderno do alumno.	
EPVAB3.3.1. Constrúe correctamente polígonos regulares de ata cinco lados, coñecendo o lado.			X	· Estudar a construción de polígonos regulares coñecendo o lado.	· Toma de apuntes. · Realización de lámina.	· Lámina de debuxo técnico: construción de polígonos regulares a partir do lado.
EPVAB3.4.1. Resolve correctamente os casos de tanxencia entre circunferencias, utilizando adecuadamente as ferramentas.			X	· Comprender as condicións dos centros e as rectas tanxentes en distintos casos de tanxencia e enlaces.	· Toma de apuntes. · Realización de lámina.	· Lámina: tanxencia entre circunferencias.

EPVAB3.4.2. Resolve correctamente os casos de tanxencia entre circunferencias e rectas, utilizando adecuadamente as ferramentas.			X			· Lámina: tanxencia entre recta e circunferencia.
EPVAB3.5.1. Constrúe correctamente un óvalo regular, coñecendo o diámetro maior.			X	· Comprender a construción do óvalo e do ovoide básicos, aplicando as propiedades das tanxencias entre circunferencias.	· Toma de apuntes. · Trazado de lámina.	· Lámina: curvas técnicas.
EPVAB3.8.1. Executa deseños aplicando repeticións, xiros e simetrías de módulos.			X	· Estudar os conceptos de simetrías, xiros e translacións aplicándoos ao deseño de composicións con módulos.	· Toma de apuntes. · Exercício práctico.	· Creación dunha rede modular aplicando as transformacións xeométricas.
EPVAB3.9.1. Debuxa correctamente as vistas principais de volumes frecuentes, identificando as tres proxeccións dos seus vértices e as súas arestas.			X	· Comprender o concepto de proxección e aplicalo ao debuxo das vistas de obxectos, con coñecemento da utilidade das anotacións, practicando sobre as tres vistas de obxectos sinxelos e partindo da análise das súas vistas principais.	· Prácticas con aplicación interactiva da páxina web www.educacionplastica.net	· Exercicios de obtención de vistas diédricas.

4º ESO · CONCRECIÓN para cada ESTÁNDAR de APRENDIZAXE AVALIABLE

ESTÁNDAR de APRENDIZAXE AVALIABLE	1º	2º	3º	GRAO MÍNIMO PARA SUPERAR A MATERIA	PROCEDEMENTO de AVALIACIÓN	INSTRUMENTO de AVALIACIÓN
<p>EPVAB1.1.1. Realiza composicións artísticas seleccionando e utilizando os elementos da linguaxe plástica e visual.</p>	X			<p>· Realizar composicións creativas, individuais e en grupo, que evidencien as capacidades expresivas da linguaxe plástica e visual, desenvolvendo a creatividade e expresándoa preferentemente coa subxectividade da súa linguaxe persoal ou empregando os códigos, a terminoloxía e os procedementos da linguaxe visual e plástica, co fin de enriquecer as súas posibilidades de comunicación.</p>	<p>· Exercicio práctico.</p>	<p>· Debuxo de paisaxe aplicando unha determinada lei compositiva.</p>
<p>EPVAB1.5.1. Explica, empregando unha linguaxe axeitada, o proceso de creación dunha obra artística, e analiza os soportes, os materiais e as técnicas gráfico-plásticas que constitúen a imaxe, así</p>	X			<p>· Recoñecer en obras de arte a utilización de elementos e técnicas de expresión, apreciar os estilos artísticos, valorar o patrimonio artístico e cultural como un medio de comunicación e satisfacción individual e colectiva, e contribuír á</p>	<p>· Proba escrita por parellas. Exposición oral ante o resto da clase.</p>	<p>· Selección, análise e lectura dunha obra de arte.</p>

como os seus elementos compositivos.				súa conservación a través do respecto e divulgación das obras de arte.		
EPVAB1.2.1. Aplica as leis de composición, creando esquemas de movementos e ritmos, empregando os materiais e as técnicas con precisión.	X			· Realizar obras plásticas experimentando e utilizando diferentes soportes e técnicas, tanto analóxicas coma dixitais, valorando o esforzo de superación que supón o proceso creativo.	· A creación de obras experimentando coas diversas técnicas se levará a cabo en distintos proxectos ao longo do curso.	
EPVAB1.2.2. Estuda e explica o movemento e as liñas de forza dunha imaxe.	X					
EPVAB1.4.1. Entende o proceso de creación artística e as súas fases, e aplícao á produción de proxectos persoais e de grupo.	X			· Realizar proxectos plásticos que comporten unha organización de forma cooperativa, valorando o traballo en equipo coma fonte de riqueza na creación artística.	· Fomentarase a colaboración entre os alumnos nos distintos proxectos creativos.	
EPVAB1.3.1. Coñece e elixe os materiais máis axeitados para a realización de proxectos artísticos.	X			· Elixir os materiais e as técnicas máis axeitadas para elaborar unha composición sobre a base duns obxectivos prefixados e da autoavaliación continua do proceso de realización.	· Incentivarase á elección das técnicas e materiais máis idóneos para cada traballo.	
EPVAB1.3.2. Utiliza con propiedade os materiais e os procedementos máis idóneos para representar e expresarse	X					

en relación ás linguaxes gráfico-plásticas, mantén o seu espazo de traballo e o seu material en perfecto estado, e achégao á aula cando é necesario para a elaboración das actividades.						
EPVAB2.1.2. Resolve problemas sinxelos referidos a cuadriláteros e polígonos utilizando con precisión os materiais de debuxo técnico.			X	· Analizar a configuración de deseños realizados con formas xeométricas planas, creando composicións onde interveñan diversos trazados xeométricos, utilizando con precisión e limpeza os materiais de debuxo técnico.	· Toma de apuntes. Realización de láminas de debuxo xeométrico.	· Deseño de estruturas modulares xeométricas con finalidade decorativa.
EPVAB2.1.3. Resolve problemas básicos de tanxencias e enlaces.			X	· Analizar a configuración de deseños realizados con formas xeométricas planas, creando composicións onde interveñan diversos trazados xeométricos, utilizando con precisión e limpeza os materiais de debuxo técnico.	· Toma de apuntes. Prácticas cos instrumentos de trazado.	· Deseño de xarrón, por exemplo; aplicación de tanxencias.
EPVAB2.1.4. Resolve e analiza problemas de configuración de formas xeométricas planas e aplícao á creación de deseños persoais.			X			
EPVAB2.2.1. Visualiza formas tridimensionais definidas polas súas vistas principais.	X		X	· Diferenciar e utilizar os sistemas de representación gráfica, recoñecendo a utilidade do debuxo de representación obxectiva no ámbito das artes, a arquitectura, o	· Realización de exercicios prácticos.	· Láminas de práctica de obtención de vistas diédricas. · Representación de
EPVAB2.2.2. Debuxa as vistas (alzado, planta e			X			

perfil) de figuras tridimensionais sinxelas.				deseño e a enxeñaría.		formas volumétricas aplicando os Sistemas de Representación da Xeometría Descritiva.
EPVAB2.2.3. Debuxa perspectivas de formas tridimensionais, utilizando e seleccionando o sistema de representación máis axeitado.		X				
EPVAB2.2.4. Realiza perspectivas cónicas frontais e oblicuas, elixindo o punto de vista máis adecuado.		X				
EPVAB2.3.1. Utiliza as tecnoloxías da información e da comunicación para a creación de deseños xeométricos sinxelos.	X			· Utilizar programas de debuxo por computador para construír trazados xeométricos e pezas sinxelas nos sistemas de representación.	· Prácticas no ordenador con programa de deseño tipo autocad.	
EPVAB3.1.1. Coñece os elementos e as finalidades da comunicación visual.		X		· Percibir e interpretar criticamente as imaxes e as formas do seu ámbito cultural, con sensibilidade cara ás súas calidades plásticas, estéticas e funcionais, e apreciando o proceso de creación artística, en obras propias e alleas, e distinguir e valorar as súas fases.	· Exercicios de observación e análise de imaxes.	
EPVAB3.1.2. Observa e analiza os obxectos do contorno na súa vertente estética, de funcionalidade e de utilidade, utilizando a linguaxe visual e verbal.		X				
EPVAB3.2.1. Identifica e clasifica obxectos en función da familia ou a		X		· Identificar os elementos que forman a estrutura da linguaxe do deseño.		

rama do deseño.						
EPVAB3.3.1. Realiza distintos tipos de deseño e composicións modulares utilizando as formas xeométricas básicas, estudando a organización do plano e do espazo.		X		<p>· Realizar composicións creativas que evidencien as calidades técnicas e expresivas da linguaxe do deseño adaptándoas ás áreas, e valorando o traballo en equipo para a creación de ideas orixinais.</p>	<p>· Realización de proxectos de deseño gráfico.</p>	<p>· Planificación e deseño da imaxe dun produto.</p>
EPVAB3.3.2. Coñece e planifica as fases de realización da imaxe corporativa dunha empresa.		X				
EPVAB3.3.3. Realiza composicións creativas e funcionais adaptándoas ás áreas do deseño, valorando o traballo organizado e secuenciado na realización de calquera proxecto, así como a exactitude, a orde e a limpeza nas representacións gráficas.		X				
EPVAB3.3.4. Utiliza as novas tecnoloxías da información e da comunicación para levar a cabo os seus propios proxectos artísticos de deseño.		X				

EPVAB4.1.1. Analiza os tipos de plano que aparecen en películas cinematográficas, valorando os seus factores expresivos.			X	· Identificar os elementos que forman a estrutura narrativa e expresiva básica da linguaxe audiovisual e multimedia, e describir correctamente os pasos necesarios para a produción dunha mensaxe audiovisual, e valorando o labor de equipo.	· Traballo colaborativo.	· Realización dunha curtametraxe.
EPVAB4.1.2. Realiza un storyboard a modo de guión para a secuencia dunha película.			X			
EPVAB4.2.1. Ve películas cinematográficas nas que identifica e analiza os planos, as angulacións e os movementos de cámara.			X	· Recoñecer os elementos que integran as linguaxes audiovisuais e as súas finalidades	· Exercicio práctico.	· Realización de series de fotografías a partir de parámetros concretos: os planos, o encadramento, a composición.
EPVAB.4.2.2. Analiza e realiza fotografías, tendo en conta criterios estéticos.			X			
EPVAB4.3.1. Elabora imaxes dixitais utilizando programas de debuxo por computador.	X	X	X	· Realizar composicións creativas a partir de códigos utilizados en cada linguaxe audiovisual, amosando interese polos avances tecnolóxicos vinculados a estas linguaxes.	· Proxecto de deseño.	· Realización de bosquejos e deseño definitivo co programa de debuxo vectorial Inkscape.
EPVAB4.3.2. Proxecta un deseño publicitario utilizando os elementos da linguaxe gráfico-plástica.			X			
EPVAB4.4.1. Analiza elementos publicitarios cunha actitude crítica			X	· Amosar unha actitude crítica ante as necesidades de consumo creadas pola publicidade,	· Exercicio escrito.	· Lectura obxectiva e subxectiva dun spot publicitario.

desde o coñecemento dos elementos que os compoñen.			rexeitando os elementos desta que supoñan discriminación sexual, social ou racial.		
--	--	--	--	--	--

5. RELACIÓN entre CONTIDOS, CRITERIOS de AVALIACIÓN e ESTÁNDARES de APRENDIZAXE

Educación Plástica, Visual e Audiovisual

1º ESO

C · Contidos

CA · Criterios de Avaliación

EA · Estándares de Aprendizaxe

1º TRIMESTRE

UD 1 · Percepción Visual

1.1

C · B2.4. Comunicación visual: características e elementos que interveñen nela.

CA · B2.4. Diferenciar e analizar os elementos que interveñen nun acto de comunicación.

EA · EPVA B2.4.1. Identifica e analiza os elementos que interveñen en actos de comunicación visual.

1.2

C · B2.5. Funcións das mensaxes na comunicación visual e audiovisual.

CA · B2.5. Recoñecer as funcións da comunicación.

EA · EPVA B2.5.1. Identifica e analiza os elementos que interveñen en actos de comunicación audiovisual.

EPVA B2.5.2. Distingue a función ou funcións que predominan en mensaxes visuais e audiovisuais.

1.3

C · B2.1. Imaxe e a comunicación visual. Iconicidade. Graos de iconicidade. Imaxe figurativa e imaxe abstracta.

CA · B2.1. Recoñecer os graos de iconicidade en imaxes presentes no ámbito comunicativo.

EA · EPVA B2.1.1. Diferencia imaxes figurativas de abstractas.

EPVA B2.1.2. Recoñece graos de iconicidade nunha serie de imaxes.

EPVA B2.1.3. Crea imaxes con distintos graos de iconicidade baseándose nun mesmo tema.

1.4

C · B2.2. Comunicación visual. Símbolos e iconas.

CA · B2.2. Distinguir e crear tipos de imaxes segundo a súa relación significativa-significado: símbolos e iconas.

EA · EPVA B2.2.1. Distingue símbolos de iconas.

EPVA B2.2.2. Deseña símbolos e iconas.

1.5

C · B2.3. O cómic: medio de expresión. Linguaxe do cómic.

CA · B2.3. Analizar e realizar cómics aplicando os recursos de adecuadamente.

EA · EPVA B2.3.1. Deseña un cómic utilizando adecuadamente viñetas e lendas, globos, liñas cinéticas e onomatopeas.

UD 2 · Expresión plástica

2.1

C · B1.1. Elementos configurativos da imaxe: punto, liña e plano.

B1.2. Aprecio do uso que os/as artistas fan do punto, a liña e o plano para aplicalo ás propias composicións.

CA · B1.1. Identificar os elementos configuradores da imaxe.

EA · EPVA B1.1.1. Identifica e valora a importancia do punto, a liña e o plano, analizando de xeito oral e escrito imaxes e producións gráfico plásticas propias e alleas.

2.2

C · B1.3. O punto como o elemento máis sinxelo na comunicación visual.

CA · B1.2. Experimentar coas variacións formais do punto, o plano e a liña.

EA · EPVAB1.2.1. Analiza os ritmos lineais mediante a observación de elementos orgánicos na paisaxe, nos obxectos e en composicións artísticas, empregándoos como inspiración en creacións gráfico-plásticas.

EPVA B1.2.2. Experimenta co punto, a liña e o plano co concepto de ritmo, aplicándoos de forma libre e espontánea.

EPVA B1.2.3. Experimenta co valor expresivo da liña e o punto e as súas posibilidades tonais, aplicando distintos graos de dureza, distintas posicións do lapis de grafito ou de cor (tombado ou vertical) e a presión exercida na aplicación, en composicións a man alzada, estruturadas xeometricamente ou máis libres e espontáneas.

2.3

C · B1.11. Texturas naturais e artificiais. Capacidade expresiva das texturas.

CA · B1.6. Transcribe texturas táctiles a texturas visuais mediante as técnicas de frottage, utilizándoas en composicións abstractas ou figurativas.

EA · EPVA B1.6.1. Transcribe texturas táctiles a texturas visuais mediante as técnicas de frottage, utilizándoas en composicións abstractas ou figurativas.

2º TRIMESTRE

UD 3 · Debuxo das formas

3.1

C · B1.4. Posibilidades gráficas e expresivas da liña en relación ao seu trazado, o seu grosor ou a súa velocidade.

B1.5. Calidades do plano como elemento compositivo e como construtor de volume.

CA · B1.2. Experimentar coas variacións formais do punto, o plano e a liña

EA · EPVA B1.2.1. Analiza os ritmos lineais mediante a observación de elementos orgánicos na paisaxe, nos obxectos e en composicións artísticas, empregándoos como inspiración en creacións gráfico-plásticas.

EPVA B1.2.2. Experimenta co punto, a liña e o plano co concepto de ritmo, aplicándoos de forma libre e espontánea.

EPVA B1.2.3. Experimenta co valor expresivo da liña e o punto e as súas posibilidades tonais, aplicando distintos graos de dureza, distintas posicións do lapis de grafito ou de cor (tombado ou vertical) e a presión exercida na aplicación, en composicións a manalzada, estruturadas xeometricamente ou máis libres e espontáneas.

3.2

C · B1.12. Materiais e técnicas de debuxo e pintura. Técnicas plásticas: secas, húmidas e mixtas.

CA · B1.7. Coñecer e aplicar as posibilidades expresivas das técnicas gráfico-plásticas secas, húmidas e mixtas: témpera, lapis de grafito e de cor; colaxe.

EA · EPVAB1.7.1. Utiliza con propiedade as técnicas gráfico-plásticas coñecidas aplicándoas de forma axeitada ao obxectivo da actividade.

EPVA B1.7.2. Utiliza o lapis de grafito e de cor, creando o claroscuro en composicións figurativas e abstractas mediante a aplicación do lapis de forma continua en superficies homoxéneas ou degradadas.

EPVA B1.7.3. Experimenta coas témperas aplicando a técnica de diferentes formas (pinceis, esponxas, goteos, distintos graos de humidade, estampaxes, etc.), valorando as posibilidades expresivas segundo o grao de opacidade e a creación de texturas visuais cromáticas.

EPVA B1.7.4. Utiliza o papel como material, manipulándoo, resgando ou pregando, creando texturas visuais e táctiles, para crear composicións, colaxes matéricas e figuras tridimensionais.

EPVA B1.7.5. Crea co papel recortado formas abstractas e figurativas compoñendoas con fins ilustrativos, decorativos ou comunicativos.

EPVA B1.7.6. Aproveita materiais reciclados para a elaboración de obras de forma responsable co medio e aproveitando as súas calidades gráfico-plásticas.

EPVA B1.7.7. Mantén o seu espazo de traballo e o seu material en perfecto orde e estado, e achégao á aula cando é necesario para a elaboración das actividades.

UD 4 · A cor

4.1

C · B1.9. A cor coma fenómeno físico e visual. Mestura aditiva e mestura substractiva.

B1.10. Círculo cromático. Cores complementarias.

CA · B1.5. Experimentar coas cores primarias e secundarias.

EA · EPVA B1.5.1. Experimenta coas cores primarias e secundarias, estudando a síntese aditiva e substractiva e as cores complementarias.

3º TRIMESTRE

UD 5 · A xeometría das formas

5.1

C · B3.1. Elementos xeométricos fundamentais: punto, liñas e direccións. Posicións relativas entre rectas: paralelas, cortantes e perpendiculares.

CA · B3.1. Comprender e empregar os conceptos espaciais do punto, a liña e o plano.

EA · EPVAB3.1.1. Traza as rectas que pasan por cada par de puntos, usando a regra, e resalta o triángulo que se forma.

5.2

C · B3.2. Manexo da escuadra e cartabón para o trazado de paralelas, perpendiculares e rectas a 45°.

CA · B3.2. Construír distintos tipos de rectas, utilizando a escuadra e o cartabón, despois de repasar previamente estes conceptos.

EA · EPVA B3.2.1. Traza rectas paralelas, transversais e perpendiculares a outra dada, que pasen por puntos definidos, utilizando escuadra e cartabón con suficiente precisión.

5.3

C · B3.9. Concepto de medida. Operacións con segmentos coa axuda da regra ou utilizando o compás.

CA · B3.8. Diferenciar claramente entre recta e segmento tomando medidas de segmentos coa regra ou utilizando o compás.

EA · EPVA B3.8.1. Suma ou resta segmentos, sobre unha recta, medindo coa regra ou utilizando o compás.

5.4

C · B3.10. Mediatriz dun segmento. A mediatriz como lugar xeométrico básico no plano.

CA · B3.9. Trazar a mediatriz dun segmento utilizando compás e regra, e tamén utilizando regra, escuadra e cartabón.

EA · EPVAB3.9.1. Traza a mediatriz dun segmento utilizando compás e regra, e tamén utilizando regra, escuadra e cartabón.

5.5

C · B3.11. Teorema de Thales. Aplicacións do teorema de Thales para dividir un segmento en partes iguais e para a escala dun polígono.

CA · B3.10. Estudar as aplicacións do teorema de Thales.

EA · EPVA B3.10.1. Divide un segmento en partes iguais, aplicando o teorema de Thales.

EPVA B3.10.2. Escala un polígono aplicando o teorema de Thales.

5.6

C · B3.5. Ángulos. Clasificación de ángulos y posicións relativas.

B3.6. Trazado de ángulos con escuadra e cartabón.

CA · B3.5. Comprender o concepto de ángulo e bisectriz e a clasificación de ángulos agudos, rectos e obtusos.

EA · EPVA B3.5.1. Identifica os ángulos de 30° , 45° , 60° e 90° na escuadra e no cartabón.

5.7

C · B3.8. Bisectriz dun ángulo. A bisectriz como lugar xeométrico básico no plano.

CA · B3.7. Estudar o concepto de bisectriz e o seu proceso de construción.

EA · EPVA B3.7.1. Constrúe a bisectriz dun ángulo calquera, con regra e compás.

5.8

C · B3.7. Realizar operacións con ángulos. Medidas angulares. Transporte de medidas angulares.

CA · B3.6. Estudar a suma e a resta de ángulos, e comprender a forma de medilos.

EA · EPVA B3.6.1. Suma ou resta ángulos positivos ou negativos con regra e compás.

5.9

C · B3.3. Circunferencia e círculo. A circunferencia como lugar xeométrico básico no plano.

CA · B3.3. Coñecer con fluidez os conceptos de circunferencia, círculo e arco.

EA · EPVA B3.3.1. Constrúe unha circunferencia lobulada de seis elementos, utilizando o compás.

5.10

C · B3.4. Manexo do compás. Dividir a circunferencia en dous, catro, seis ou oito partes iguais, usando o compás. Realizar motivos decorativos co manexo do compás.

CA · B3.4. Utilizar o compás, realizando exercicios variados para familiarizarse con esta ferramenta.

EA · EPVA B3.4.1. Divide a circunferencia en seis partes iguais, usando o compás, e debuxa coa regra o he- xágono regular e o triángulo equilátero que se posibilita.

UD 6 · A xeometría das formas II

6.1

C · B3.13. Triángulos. Clasificación dos triángulos en función dos seus lados e dos seus ángulos. Propiedade fundamental dos triángulos.

CA · B3.12. Comprender a clasificación dos triángulos en función dos seus lados e dos seus ángulos.

EA · EPVA B3.12.1. Clasifica calquera triángulo, observando os seus lados e os seus ángulos.

6.2

C · B3.14. Construción de triángulos.

CA · B3.13. Construír triángulos coñecendo tres dos seus datos (lados ou ángulos).

EA · EPVA B3.13.1. Constrúe un triángulo coñecendo dous lados e un ángulo, ou dous ángulos e un lado, ou os seus tres lados, utilizando correctamente as ferramentas.

6.3

C · B3.17. Cuadriláteros: clasificación e propiedades.

CA · B3.16. Coñecer os tipos de cuadriláteros.

EA · EPVA B3.16.1. Clasifica correctamente calquera cuadrilátero.

6.4

C · B3.18. Construción de cuadriláteros.

CA · B3.17. Executar as construcións máis habituais de paralelogramos

EA · EPVAB3.17.1. Constrúe calquera paralelogramo coñecendo dous lados consecutivos e unha diagonal.

6.5

C · B3.19. Polígonos. Polígonos regulares e irregulares. Clasificación dos polígonos.

CA · B3.18. Clasificar os polígonos en función dos seus lados, recoñecendo os regulares e os irregulares.

EA · EPVA B3.18.1. Clasifica correctamente calquera polígono de tres a cinco lados, diferenciando claramente se é regular ou irregular.

6.6

C · B3.20. Construción de polígonos regulares inscritos nunha circunferencia.

CA · B3.19. Estudar a construción dos polígonos regulares inscritos na circunferencia.

EA · EPVA B3.19.1. Constrúe correctamente polígonos regulares de ata cinco lados, inscritos nunha circunferencia.

C · Contidos

CA · Criterios de Avaliación

EA · Estándares de Aprendizaxe

1º TRIMESTRE

UD 1 · Linguaxe visual

1.1

C · B2.1. Percepción visual. Proceso perceptivo.

B2.2. Constantes perceptivas de forma, tamaño e cor.

CA · B2.1. Identificar os elementos e factores que interveñen no proceso de percepción de imaxes.

EA · EPVA B2.1.1. Analiza as causas polas que se produce unha ilusión óptica aplicando coñecementos dos procesos perceptivos.

1.2

C · B2.3. Ilusións ópticas.

B2.4. Leis ou principios da Gestalt.

CA · B2.2. Recoñecer as leis visuais da Gestalt que posibilitan as ilusións ópticas e aplicar estas leis na elaboración de obras propias.

EA · EPVA B2.2.1. Identifica e clasifica ilusións ópticas segundo as leis da Gestalt.

EPVA B2.2.2. Deseña ilusións ópticas baseándose nas leis da Gestalt.

1.3

C · B2.6. Linguaxe visual. Signo visual. Significante e significado.

CA · B2.4. Identificar significativo e significado nun signo visual.

EA · EPVA B2.4.1. Distingue significativo e significado nun signo visual.

1.4

C · B2.7. Linguaxe da imaxe. Aprender a ler a imaxe.

B2.8. Denotación e connotación.

CA · B2.5. Describir, analizar e interpretar unha imaxe, distinguindo os seus aspectos denotativo e connotativo.

EA · EPVA B2.5.1. Realiza a lectura obxectiva dunha imaxe identificando, clasificando e describindo os seus elementos.

EPVA B2.5.2. Analiza unha imaxe, mediante unha lectura subxectiva, identificando os elementos de significación, narrativos e as ferramentas visuais utilizadas, sacando conclusións e interpretando o seu significado.

UD 2 · As formas. Debuxo das formas

2.1

C · B1.3. A imaxe como representación da realidade. Iconicidade na imaxe gráfica. Niveis de iconicidade.

B1.4. O bosquexo ou apuntamento como estudo previo ao resultado final.

CA · B1.3. Debuxar con distintos niveis de iconicidade da imaxe.

EA · EPVA B1.3.1. Comprende e emprega os niveis de iconicidade da imaxe gráfica, elaborando bosquexos, apuntamentos, e debuxos esquemáticos, analíticos e miméticos.

2.2

C · B1.2. O proceso creativo desde a idea inicial ata a execución definitiva.

CA · B1.2. Crear composicións gráfico- plásticas persoais e colectivas.

EA · EPVA B1.2.1. Reflexiona e avalía, oralmente e por escrito, o proceso creativo propio e alieo desde a idea inicial ata a execución definitiva.

2.3

C · B1.8. Materiais e técnicas de debuxo e pintura. Técnicas plásticas: secas, húmidas e mixtas.

CA · B1.5. Coñecer e aplicar as posibilidades expresivas das técnicas gráfico-plásticas secas, húmidas e mixtas. Témpera e lapis de grafito e de cor; colaxe.

EA · EPVA B1.5.1. Utiliza con propiedade as técnicas gráfico-plásticas coñecidas aplicándoas de forma axeitada ao obxectivo da actividade.

EPVA B1.5.2. Utiliza o lapis de grafito e de cor, creando o claroscuro en composicións figurativas e abstractas mediante a aplicación do lapis de forma continua en superficies homoxéneas ou degradadas.

EPVA B1.5.3. Experimenta coas témperas aplicando a técnica de diferentes formas (pinceis, esponxas, goteos, distintos graos de humidade, stampaxes, etc.), valorando as posibilidades expresivas segundo o grao de opacidade e a creación de texturas visuais cromáticas.

EPVA B1.5.4. Utiliza o papel como material, manipulándoo, resgando ou pregando, creando texturas visuais e táctiles para crear composicións, colaxes matéricas e figuras tridimensionais.

EPVA B1.5.5. Crea co papel recortado formas abstractas e figurativas compóndoas con fins ilustrativos, decorativos ou comunicativos.

EPVA B1.5.6. Aproveita materiais reciclados para a elaboración de obras de forma responsable co medio e aproveitando as súas calidades gráfico-plásticas.

EPVAB1.5.7. Mantén o seu espazo de traballo e o seu material en orde e estado perfectos, e achégao á aula cando é necesario para a elaboración das actividades.

2º TRIMESTRE

UD 3 · A cor

C · B1.5. Natureza da cor. Cor luz e cor pigmento.

B1.6. Temperatura da cor.

B1.7. Simbolismo da cor.

CA · B1.4. Identificar e diferenciar as propiedades da cor luz e a cor pigmento.

EA · EPVA B1.4.1. Realiza modificacións da cor e as súas propiedades empregando técnicas propias da cor pigmento e da cor luz, aplicando as TIC, para expresar sensacións en composicións sinxelas.

EPVA B1.4.2. Representa con claroscuro a sensación espacial de composicións volumétricas sinxelas.

UD 4 · Linguaxe audiovisual

4.1

C · B2.9. Fotografía. A fotografía como medio de comunicación.

CA · B2.6. Analizar e realizar fotografías comprendendo e aplicando os fundamentos desta.

EA · EPVA B2.6.1. Identifica encadramentos e puntos de vista nunha fotografía.

EPVA B2.6.2. Realiza fotografías con distintos encadramentos e puntos de vista, aplicando diferentes leis compositivas.

4.2

C · B2.10. Linguaxes visual e audiovisual: funcións e códigos.

CA · B2.7. Utilizar de xeito axeitado as linguaxes visual e audiovisual con distintas funcións.

EA · EPVA B2.7.1. Deseña, en equipo, mensaxes visuais e audiovisuais con distintas funcións utilizando diferentes linguaxes e códigos, seguindo de xeito ordenado as fases do proceso (guión técnico, story-board, realización, etc.), e valora de xeito crítico os resultados.

4.3

C · B2.11. Recursos visuais presentes en mensaxes publicitarias visuais e audiovisuais.

CA · B2.8. Identificar e recoñecer as linguaxes visuais apreciando os estilos e as tendencias, valorando, e respectando do patrimonio histórico e cultural, e gozando del.

EA · EPVA B2.8.1. Identifica os recursos visuais presentes en mensaxes publicitarias visuais e audiovisuais.

4.4

C · B2.12. Publicidade: principais recursos visuais empregados nela.

CA · B2.9. Identificar e empregar recursos visuais como as figuras retóricas na linguaxe publicitaria.

EA · EPVA B2.9.1. Deseña unha mensaxe publicitaria utilizando recursos visuais como as figuras retóricas.

4.5

C · B2.14. Linguaxe multimedia como ferramenta de traballo.

CA · B2.11. Comprender os fundamentos da linguaxe multimedia, valorar as achegas das tecnoloxías dixitais e ser capaz de elaborar documentos mediante este.

EA · EPVA B2.11.1. Elabora documentos multimedia para presentar un tema ou proxecto, empregando os recursos dixitais de xeito axeitado.

3º TRIMESTRE

UD 5 · Xeometría das formas

5.1

C · B3.1. Lugares xeométricos fundamentais. Circunferencia, mediatriz, bisectriz e mediana.

CA · B3.1. Coñecer lugares xeométricos e definilos.

EA · EPVA B3.1.1. Explica verbalmente ou por escrito os exemplos máis comúns de lugares xeométricos (mediatriz, bisectriz, circunferencia, esfera, rectas paralelas, planos paralelos, etc.).

5.2

C · B3.2. Polígonos. Polígonos regulares e irregulares. Clasificación dos polígonos.

CA · B3.2. Clasificar os polígonos en función dos seus lados, recoñecendo os regulares e os irregulares.

EA · EPVA B3.2.1. Clasifica correctamente calquera polígono de tres a cinco lados, diferenciando claramente se é regular ou irregular.

5.3

C · B3.3. Construción de polígonos regulares dado o lado.

CA · B3.3. Estudar a construción de polígonos regulares coñecendo o lado.

EA · EPVA B3.3.1. Constrúe correctamente polígonos regulares de ata cinco lados, coñecendo o lado.

5.4

C · B3.4. Tanxencias e enlaces. Propiedades e consideracións xeométricas das tanxencias.

CA · B3.4. Comprender as condicións dos centros e as rectas tanxentes en distintos casos de tanxencia e enlaces.

EA · EPVA B3.4.1. Resolve correctamente os casos de tanxencia entre circunferencias, utilizando adecuadamente as ferramentas.

EPVA B3.4.2. Resolve correctamente os casos de tanxencia entre circunferencias e rectas, utilizando adecuadamente as ferramentas.

5.5

C · B3.5. Tanxencias e enlaces en curvas técnicas: óvalos e ovoídes.

CA · B3.5. Comprender a construción do óvalo e do ovoíde básicos, aplicando as propiedades das tanxencias entre circunferencias.

EA · EPVA B3.5.1. Constrúe correctamente un óvalo regular, coñecendo o diámetro maior.

UD 6 · Xeometría das formas II

6.1

C · B3.8. Redes modulares: cadrada e triangular.

B3.9. Concepto de simetría, xiro e translación aplicado as composicións modulares.

CA · B3.8. Estudar os conceptos de simetrías, xiros e translacións aplicándoos ao deseño de composicións con módulos.

EA · EPVA B3.8.1. Executa deseños aplicando repeticións, xiros e simetrías de módulos.

6.2

C · B3.10. Representación obxectiva de sólidos. Introducción aos sistemas de medida e sistemas perspectivivos. Vistas diédricas dun sólido.

CA · B3.9. Comprender o concepto de proxección e aplicalo ao debuxo das vistas de obxectos, con coñecemento da utilidade das anotacións, practicando sobre as tres vistas de obxectos sinxelos e partindo da análise das súas vistas principais.

EA · EPVA B3.9.1. Debuxa correctamente as vistas principais de volumes frecuentes, identificando as tres proxeccións dos seus vértices e as súas arestas.

C · Contidos

CA · Criterios de Avaliación

EA · Estándares de Aprendizaxe

1º TRIMESTRE

UD 1 · A composición plástica

1.1

C · B1.2. Leis da composición.

B1.3. Leis da composición: movemento, ritmo e liñas de forza.

CA · B1.2. Realizar obras plásticas experimentando e utilizando diferentes soportes e técnicas, tanto analóxicas coma dixitais, valorando o esforzo de superación que supón o proceso creativo.

EA · EPVA B1.2.1. Aplica as leis de composición, creando esquemas de movementos e ritmos, empregando os materiais e as técnicas con precisión.

EPVA B1.2.2. Estuda e explica o movemento e as liñas de forza dunha imaxe.

1.2

C · B1.10. Lectura e valoración de obras artísticas e imaxes en distintos soportes.

CA · B1.5. Recoñecer en obras de arte a utilización de elementos e técnicas de expresión, apreciar os estilos artísticos, valorar o patrimonio artístico e cultural como un medio de comunicación e satisfacción individual e colectiva, e contribuír á súa conservación a través do respecto e divulgación das obras de arte.

EA · EPVA B1.5.1. Explica, empregando unha linguaxe axeitada, o proceso de creación dunha obra artística, e analiza os soportes, os materiais e as técnicas gráfico-plásticas que constitúen a imaxe, así como os seus elementos compositivos.

UD 2 · Comunicación visual

2.1

C · B1.1. A linguaxe plástica e visual na creación da composición artística.

CA · B1.1. Realizar composicións creativas, individuais e en grupo, que evidencien as capacidades expresivas da linguaxe plástica e visual, desenvolvendo a creatividade e expresándoa preferentemente coa subxectividade da súa linguaxe persoal ou empregando os códigos, a terminoloxía e os procedementos da linguaxe visual e plástica, co fin de enriquecer as súas posibilidades de comunicación.

EA · EPVA B1.1.1. Realiza composicións artísticas seleccionando e utilizando os elementos da linguaxe plástica e visual.

2.2

C · B1.5. Técnicas de expresión gráfico- plásticas. Experimentación con diversos materiais.

B1.6. Interese pola investigación sobre materiais, soportes, técnicas e ferramentas con fins concretos, así como a utilización das tecnoloxías da información nas creación propias.

CA · B1.3. Elixir os materiais e as técnicas máis axeitadas para elaborar unha composición sobre a base duns obxectivos prefixados e da autoavaliación continua do proceso de realización.

EA · EPVA B1.3.1. Coñece e elixe os materiais máis axeitados para a realización de proxectos artísticos.

EPVA B.1.3.2. Utiliza con propiedade os materiais e os procedementos máis idóneos para representar e expresarse en relación ás linguaxes gráfico-plásticas, mantén o seu espazo de traballo e o seu material en perfecto estado, e achégao á aula cando é necesario para a elaboración das actividades.

UD 3 · O proceso creativo

C · B1.8. Seguimento do proceso de creación: bosquexo, proxecto, presentación final e avaliación (reflexión propia e avaliación colectiva).

B1.9. Elaboración de proxectos plásticos de forma cooperativa.

CA · B1.4. Realizar proxectos plásticos que comporten unha organización de forma cooperativa, valorando o traballo en equipo coma fonte de riqueza na creación artística.

EA · EPVA B1.4.1. Entende o proceso de creación artística e as súas fases, e aplícao á produción de proxectos persoais e de grupo.

2º TRIMESTRE

UD 4 · Deseño

4.1

C · B3.5. Campos de aplicación do deseño.

CA · B3.2. Identificar os elementos que forman a estrutura da linguaxe do deseño.

EA · EPVA B3.2.1. Identifica e clasifica obxectos en función da familia ou a rama do deseño.

4.2

C · B3.2. Fases do proceso de deseño.

B3.3. Análise da estética e a funcionalidade do deseño industrial de obxectos.

CA · B3.1. Percibir e interpretar criticamente as imaxes e as formas do seu ámbito cultural, con sensibilidade cara ás súas calidades plásticas, estéticas e funcionais, e apreciando o proceso de creación artística, en obras propias e alleas, e distinguir e valorar as súas fases.

EA · EPVA B3.1.1. Coñece os elementos e as finalidades da comunicación visual.

EPVA B3.1.2. Observa e analiza os obxectos do contorno na súa vertente estética, de funcionalidade e de utilidade, utilizando a linguaxe visual e verbal.

4.3

C · B3.7. Compoñentes da imaxe corporativa: nome, cor, tipografía, logotipo, deseño, etc.

B3.8. Secuenciación e elaboración de proxectos creativos adaptados ás áreas do deseño.

B3.9. Informática ao servizo dos proxectos de deseño.

B3.10. Planificación dun proxecto artístico.

CA · B3.3. Realizar composicións creativas que evidencien as calidades técnicas e expresivas da linguaxe do deseño adaptándoas ás áreas, e valorando o traballo en equipo para a creación de ideas orixinais.

EA · EPVA B3.3.2. Coñece e planifica as fases de realización da imaxe corporativa dunha empresa.

EPVA B3.3.3. Realiza composicións creativas e funcionais adaptándoas ás áreas do deseño, valorando o traballo organizado e secuenciado na realización de calquera proxecto, así como a exactitude, a orde e a limpeza nas representacións gráficas.

EPVAB3.3.4. Utiliza as novas tecnoloxías da información e da comunicación para levar a cabo os seus propios proxectos artísticos de deseño.

EPVAB3.3.5. Planifica os pasos na realización de proxectos artísticos e respecta o realizado por compañeiros e compañeiras.

UD 5 · Debuxo xeométrico

5.1

C · B2.2. Trazados xeométricos: cuadriláteros, polígonos regulares e división da circunferencia.

B2.3. Tanxencias e enlaces.

B2.4. Aplicación dos procedementos de trazado de cuadriláteros, polígonos, tanxencias e enlaces no deseño de motivos xeométricos.

CA · B2.1. Analizar a configuración de deseños realizados con formas xeométricas planas, creando composicións onde interveñan diversos trazados xeométricos, utilizando con precisión e limpeza os materiais de debuxo técnico.

EA · EPVA B2.1.1. Diferencia o sistema de debuxo descritivo do perceptivo.

EPVA B2.1.2. Resolve problemas sinxelos referidos a cuadriláteros e polígonos utilizando con precisión os materiais de debuxo técnico.

EPVA B2.1.3. Resolve problemas básicos de tanxencias e enlaces.

EPVA B2.1.4. Resolve e analiza problemas de configuración de formas xeométricas planas e aplícao á creación de deseños persoais.

5.2

C · B3.6. Deseño de composicións modulares utilizando trazados xeométricos.

CA · B3.3. Realizar composicións creativas que evidencien as calidades técnicas e expresivas da linguaxe do deseño adaptándoas ás áreas, e valorando o traballo en equipo para a creación de ideas orixinais.

EA · EPVA B3.3.1. Realiza distintos tipos de deseño e composicións modulares utilizando as formas xeométricas básicas, estudando a organización do plano e do espazo.

5.3

C · B2. 5. Interpretación das pezas a través das súas vistas diédricas.

B2.6. Trazado, medidas e posición correctas das vistas de pezas sinxelas. Liñas vistas e ocultas. Esbozo á man alzada e con utensilios de debuxo técnico.

B2.7. Perspectiva cabaleira. Posición dos eixes e coeficiente de redución. Liñas vistas e ocultas. Rotulaxe. Escalas.

B2.8. Sistema axonométrico: isometría. Posición dos eixes. Liñas vistas e ocultas. Rotulaxe. Escalas.

B2.9. Perspectiva cónica central.

B2.10. Perspectiva cónica oblicua.

CA · B2.2. Diferenciar e utilizar os sistemas de representación gráfica, recoñecendo a utilidade do debuxo de representación obxectiva no ámbito das artes, a arquitectura, o deseño e a enxeñaría.

EA · EPVA B2.2.1. Visualiza formas tridimensionais definidas polas súas vistas principais.

EPVA B2.2.2. Debuxa as vistas (alzado, planta e perfil) de figuras tridimensionais sinxelas.

EPVA B2.2.3. Debuxa perspectivas de formas tridimensionais, utilizando e seleccionando o sistema de representación máis axeitado.

EPVA B2.2.4. Realiza perspectivas cónicas frontais e oblicuas, elixindo o punto de vista máis adecuado.

3º TRIMESTRE

UD 6 · Imaxe fotográfica

6.1

C · B4.4. Criterios estéticos na elaboración de fotografías.

B4.5. Finalidade expresiva das imaxes fotoxornalísticas.

CA · B4.2. Recoñecer os elementos que integran as linguaxes audiovisuais e as súas finalidades

EA · EPVA B.4.2.2. Analiza e realiza fotografías, tendo en conta criterios estéticos.

EPVA B4.2.3. Compila imaxes de prensa e analiza as súas finalidades.

6.2

C · B4.6. Creación dixital de imaxes.

CA · B4.3. Realizar composicións creativas a partir de códigos utilizados en cada linguaxe audiovisual, amosando interese polos avances tecnolóxicos vinculados a estas linguaxes.

EA · EPVA B4.3.1. Elabora imaxes dixitais utilizando programas de debuxo por computador.

6.3

C · B4.2. Realización dun storyboard.

CA · B4.1. Identificar os elementos que forman a estrutura narrativa e expresiva básica da linguaxe audiovisual e multimedia, e describir correctamente os pasos necesarios para a produción dunha mensaxe audiovisual, e valorando o labor de equipo.

EA · EPVA B4.1.2. Realiza un storyboard a modo de guión para a secuencia dunha película.

UD 7 · Imaxe cinematográfica

7.1

C · B4.1. Tipos de planos cinematográficos. Análise dos factores expresivos e a súa simboloxía.

CA · B4.1. Identificar os elementos que forman a estrutura narrativa e expresiva básica da linguaxe audiovisual e multimedia, e describir correctamente os pasos necesarios para a produción dunha mensaxe audiovisual, e valorando o labor de equipo.

EA · EPVA B4.1.1. Analiza os tipos de plano que aparecen en películas cinematográficas, valorando os seus factores expresivos.

7.2

C · B4.3. Estudo de planos, angulacións e movementos de cámara no cine.

CA · B4.2. Recoñecer os elementos que integran as linguaxes audiovisuais e as súas finalidades

EA · EPVA B4.2.1. Ve películas cinematográficas nas que identifica e analiza os planos, as angulacións e os movementos de cámara.

7.3

C · B4.9. Análise crítica da linguaxe publicitaria.

CA · B4.4. Amosar unha actitude crítica ante as necesidades de consumo creadas pola publicidade, rexeitando os elementos desta que supoñan discriminación sexual, social ou racial.

EA · EPVA B4.4.1. Analiza elementos publicitarios cunha actitude crítica desde o coñecemento dos elementos que os compoñen.

7.4

C · B4.7. Deseño dun proxecto publicitario.

CA · B4.3. Realizar composicións creativas a partir de códigos utilizados en cada linguaxe audiovisual, amosando interese polos avances tecnolóxicos vinculados a estas linguaxes.

EA · EPVA B4.3.2. Proxecta un deseño publicitario utilizando os elementos da linguaxe gráfico-plástica.

6. SECUENCIACIÓN e TEMPORALIZACIÓN de CONTIDOS

A Educación Plástica, Visual e Audiovisual é unha materia de configuración específica optativa. Impártese en 1º, 3º (2 horas semanais) e 4º ESO (3 horas semanais).

No curso 2020/21 contaremos co seguinte número aproximado de clases por trimestre:

1º e 3º ESO	1º Av. – 26 sesións
	2º Av. – 21 “
	3º Av. – 22 “

4º ESO	1º Av. – 38 sesións
	2º Av. – 32 “
	3º Av. – 30 “

En **1º e 3º ESO** a materia estrutúrase en tres bloques:

"Expresión plástica"
"Comunicación audiovisual"
"Debuxo técnico".

En **4º ESO** os bloques nos que se estrutura a materia son:

"Expresión plástica"
"Debuxo técnico"
"Fundamentos do deseño"
"Linguaxe audiovisual e multimedia".

NOTA: Os *contidos imprescindibles* non impartidos por mor do *confinamento* (marzo-xuño 2020) íranse integrando ao longo deste curso.

1º AVALIACIÓN	1º ESO · UNIDADES DIDÁCTICAS/PROXECTOS/TEMAS			TEMPORALIZACIÓN	
	UD	BLOQUE	CONTIDO	MES	NÚMERO DE SESIÓN
			UD 1. Percepción visual		
UD 1	B2.4	Comunicación visual: características e elementos que interveñen nela.		SET	2
	B2.5	Funcións das mensaxes na comunicación visual e audiovisual.		SET	3
	B2.1	Imaxe e comunicación visual. Iconicidade. Graos de iconicidade. Imaxe figurativa e imaxe abstracta.		OUT	3
	B2.2	Comunicación visual. Símbolos e iconas.		OUT	3
	B2.3	O cómic: medio de expresión. Linguaxe do cómic.		OUT	3
			UD 2. Expresión plástica		
UD 2	B1.1	Elementos configurativos da imaxe: punto, liña e plano.		NOV	3
	B1.2	Aprecio do uso que os artistas fan do punto, a liña e o plano para aplicalos ás propias composicións.		NOV	3
	B1.3	O punto como o elemento máis sinxelo na comunicación visual.		DEC	3
	B1.11	Texturas naturais e artificiais. Capacidade expresiva das texturas.		DEC	3

2º AVALIACIÓN	1º ESO · UNIDADES DIDÁCTICAS/PROXECTOS/TEMAS			TEMPORALIZACIÓN	
	UD	BLOQUE	CONTIDO	MES	NÚMERO DE SESIÓN
			UD 3. Debuxo das formas		
UD 3	B1.4	Posibilidades gráficas e expresivas da liña en relación ao seu trazado, grosor ou velocidade.		XAN	4
	B1.5	Calidades do plano como elemento compositivo e como construtor de volume.		FEB	4
	B1.12	Materiais e técnicas de debuxo e pintura. Técnicas plásticas: secas, húmidas e mixtas.		FEB	5
			UD 4. A cor		
UD 4	B1.9	A cor coma fenómeno físico e visual. Mestura aditiva e sustractiva.		MAR	4
	B1.10	Círculo cromático. Cores complementarias.		MAR	4

3º AVALIACIÓN	1º ESO · UNIDADES DIDÁCTICAS/PROXECTOS/TEMAS			TEMPORALIZACIÓN	
	UD	BLOQUE	CONTIDO	MES	NÚMERO DE SESIÓN
			UD 5. A Xeometría das formas		
UD 5	B3.1	Elementos xeométricos fundamentais: punto, liñas e direccións. Posicións relativas entre rectas: paralelas, cortantes e perpendiculares.		XAN	1
	B3.2	Manexo da escuadra e cartabón para o trazado de paralelas, perpendiculares e rectas a 45°.		XAN	1
	B3.9	Concepto de medida. Operacións con segmentos coa axuda da regra ou utilizando o compás.		XAN	1
	B3.10	Mediatriz dun segmento. A mediatriz como lugar xeométrico básico no plano.		XAN	1
	B3.11	Teorema de Thales. Aplicacións do teorema de Thales para dividir un segmento en partes iguais e para a escala dun polígono.		XAN	2
	B3.4	Manexo do compás. Dividir a circunferencia en 2, 4, 6 ou 8 partes iguais, usando o compás. Realizar motivos decorativos co manexo do compás.		FEB	2
	B3.5	Ángulos. Clasificación de ángulos e posicións relativas.		FEB	1
	B3.6	Trazado de ángulos con escuadra e cartabón.		FEB	1
	B3.8	Bisectriz dun ángulo. A bisectriz como lugar xeométrico básico no plano.		FEB	1
	B3.7	Realizar operacións con ángulos. Medidas angulares. Transporte de medidas angulares.		FEB	2
	B3.3	Circunferencia e círculo. A circunferencia como lugar xeométrico básico no plano.		MAR	1

		UD 6. A xeometría das formas II			
UD 6	B3.13	Triángulos. Clasificación dos triángulos en función dos seus lados e dos seus ángulos. Propiedade fundamental dos triángulos.	MAR	1	
	B3.14	Construción de triángulos.	MAR	2	
	B3.17	Cuadriláteros: clasificación e propiedades.	MAR	1	
	B3.18	Construción de cuadriláteros.	MAR	2	
	B3.19	Polígonos. Polígonos regulares e irregulares. Clasificación dos polígonos.	MAR	1	
	B3.20	Construción de polígonos regulares inscritos nunha circunferencia.	MAR	1	

1º AVALIACIÓN	3º ESO · UNIDADES DIDÁCTICAS/PROXECTOS/TEMAS			TEMPORALIZACIÓN	
	UD	BLOQUE	CONTIDO	MES	NÚMERO DE SESIÓN
			UD 1. Linguaxe visual		
UD 1	B2.1	Percepción visual. Proceso perceptivo.	SET	2	
	B2.2	Constantes perceptivas de forma, tamaño e cor.	OUT	3	
	B2.3	Ilusións ópticas	OUT	2	
	B2.4	Leis ou principios da Gestalt.	OUT	3	
	B2.6	Linguaxe visual. Signo visual. Significante e significado.	OUT	2	
	B2.7	Linguaxe da imaxe. Aprender a ler a imaxe.	NOV	2	
	B2.8	Denotación e connotación.	NOV	3	
UD 2. As formas. Debuxo das formas.					
UD 2	B1.3	A imaxe como representación da realidade. Iconicidade na imaxe gráfica. Niveis de iconicidade.	NOV	3	
	B1.4	O bosquejo ou apuntamento como estudo previo ao resultado final.	DEC	3	
	B1.2	O proceso creativo desde a idea inicial ata a execución definitiva.	DEC	3	
	B1.8	Materiais e técnicas de debuxo e pintura. Técnicas plásticas: secas, húmidas e mixtas.			

2º AVALIACIÓN	3º ESO · UNIDADES DIDÁCTICAS/PROXECTOS/TEMAS			TEMPORALIZACIÓN	
	UD	BLOQUE	CONTIDO	MES	NÚMERO DE SESIÓN
			UD 3. A cor.		
UD 3	B1.5	Natureza da cor. Cor luz e cor pigmento.		XAN	2
	B1.6	Temperatura da cor.		XAN	2
	B1.7	Simbolismo da cor		XAN	3
			UD 4. Linguaxe audiovisual		
UD 4	B2.9	Fotografía. A fotografía como medio de comunicación.		FEB	2
	B2.10	Linguaxes visual e audiovisual: funcións e códigos.		FEB	3
	B2.11	Recursos visuais presentes en mensaxes publicitarias visuais e audiovisuais.		FEB	2
	B2.12	Publicidade: principais recursos visuais empregados nela.		MAR	3
	B2.14	Linguaxe multimedia como ferramenta de traballo.		MAR	4

3º AVALIACIÓN	3º ESO · UNIDADES DIDÁCTICAS/PROXECTOS/TEMAS			TEMPORALIZACIÓN	
	UD	BLOQUE	CONTIDO	MES	NÚMERO DE SESIÓN
			UD 5. Xeometría das formas		
UD 5	B3.1	Lugares xeométricos fundamentais. Circunferencia, mediatriz, bisectriz e mediana.		ABR	3
	B3.2	Polígonos. Polígonos regulares e irregulares. Clasificación dos polígonos.		ABR	2
	B3.3	Construción de polígonos regulares dado o lado.		ABR	3
	B3.4	Tanxencias e enlaces. Propiedades e consideracións xeométricas das tanxencias.		MAI	3
	B3.5	Tanxencias e enlaces en curvas técnicas: óvalos e ovoides.		MAI	3
			UD 6. Xeometría das formas II		
UD 6	B3.8	Redes modulares: cadrada e triangular.		MAI	2
	B3.9	Concepto de simetría, xiro e translación aplicado as composicións modulares.		XUÑ	3
	B3.10	Representación obxectiva de sólidos. Introducción aos sistemas de medida e sistemas perspectivivos. Vistas diédricas dun sólido.		XUÑ	3

1º AVALIACIÓN	4º ESO · UNIDADES DIDÁCTICAS/PROXECTOS/TEMAS			TEMPORALIZACIÓN	
	UD	BLOQUE	CONTIDO	MES	NÚMERO DE SESIÓN
			UD 1. A composición plástica		
	UD 1	B1.2	Leis da composición.	SET	4
		B1.3	Leis da composición: movemento, ritmo e liñas de forza.	OUT	4
		B1.10	Lectura e valoración de obras artísticas e imaxes en distintos soportes.	OUT	3
	UD 2. Comunicación visual				
	UD 2	B1.1	A linguaxe plástica e visual na creación da composición artística.	OUT	2
		B1.5	Técnicas de expresión gráfico-plásticas. Experimentación con diversos materiais.	OUT	4
		B1.6	Interese pola investigación sobre materiais, soportes, técnicas e ferramentas con fins concretos, así como a utilización das tecnoloxías da información nas creación propias.	NOV	4
UD 3. O proceso creativo					
UD 3	B1.8	Seguimento do proceso de creación: bosquejo, proxecto, presentación final e avaliación (reflexión propia e avaliación colectiva).	NOV	7	
	B1.9	Elaboración de proxectos plásticos de forma cooperativa.	DEC	10	
	B1.7	Iniciativa, creatividade e autoesixencia no proceso de produción propio.			

2º AVALIACIÓN	4º ESO · UNIDADES DIDÁCTICAS/PROXECTOS/TEMAS			TEMPORALIZACIÓN		
	UD	BLOQUE	CONTIDO	MES	NÚMERO DE SESIÓN	
			UD 4. Deseño			
2º AVALIACIÓN	UD 4	B3.5	Campos de aplicación do deseño.	XAN	2	
		B3.2	Fases do proceso de deseño.	XAN	2	
		B3.3	Análise da estética e a funcionalidade do deseño industrial de obxectos.	XAN	2	
		B7.3	Compoñentes da imaxe corporativa: nome, cor, tipografía, logotipo, deseño, etc.	XAN	3	
		B3.8	Secuenciación e elaboración de proxectos creativos adaptados ás áreas do deseño.	FEB	2	
		B3.9	Informática ao servizo dos proxectos de deseño.	FEB	3	
	UD 5	UD 5. Debuxo xeométrico				
		B2.2	Trazados xeométricos: cuadriláteros, polígonos regulares e división da circunferencia.	FEB	3	
		B2.3	Tanxencias e enlaces.			
		B2.4	Aplicación dos procedementos de trazado de cuadriláteros, polígonos, tanxencias e enlaces no deseño de motivos xeométricos.	FEB	3	
		B3.6	Deseño de composicións modulares utilizando trazados xeométricos.	MAR	2	
		B2.6	Trazado, medidas e posición correctas das vistas de pezas sinxelas. Liñas vistas e ocultas. Esbozo á man alzada e con utensilios de debuxo técnico.	MAR	2	
B2.8	Sistema axonométrico: isometría. Posición dos eixes. Liñas vistas e ocultas. Rotulaxe. Escalas.	MAR	3			

		B2.9	Perspectiva cónica central.	MAR	2
		B2.10	Perspectiva cónica oblicua.	MAR	3

3º AVALIACIÓN	4º ESO · UNIDADES DIDÁCTICAS/PROXECTOS/TEMAS			TEMPORALIZACIÓN	
	UD	BLOQUE	CONTIDO	MES	NÚMERO DE SESIÓN
			UD 6. Imaxe fotográfica		
	UD 6	B4.4	Criterios estéticos na elaboración de fotografías.	ABR	3
		B4.5	Finalidade expresiva das imaxes fotoxornalísticas.	ABR	3
		B4.6	Creación dixital de imaxes.	ABR	4
		B4.2	Realización dun storyboard.	ABR	4
	UD 7. Imaxe cinematográfica				
	UD 7	B4.1	Tipos de planos cinematográficos. Análise dos factores expresivos e a súa simboloxía.	MAI	3
		B4.3	Estudo de planos, angulacións e movementos de cámara no cine.	MAI	3
		B4.9	Análise crítica da linguaxe publicitaria.	MAI	4
B4.7		Deseño dun proxecto publicitario.	XUÑ	6	

7. METODOLOXÍA

A LOMCE defende un “*enfoque metodolóxico baseado nas competencias clave e nos resultados de aprendizaxe*”, o que “*comporta importantes cambios na concepción do proceso de ensino-aprendizaxe*”.

A tal fin propóñense as seguintes orientacións:

- O método seguido polo profesor axustarase á natureza da materia, as condicións socioculturais, a dispoñibilidade de recursos e ás características dos alumnos e alumnas.
- Os métodos deben partir da perspectiva do docente como orientador, promotor e facilitador do desenvolvemento competencial do alumnado.
- Ademais, débense enfocar á realización de tarefas ou situacións-problema, formuladas cun obxectivo concreto, que o alumnado debe resolver facendo un uso adecuado dos distintos tipos de coñecementos, destrezas, actitudes e valores.
- Así mesmo, deben ter en conta a atención á diversidade e o respecto polos distintos ritmos e estilos de aprendizaxe mediante prácticas de traballo individual e cooperativo.
- As metodoloxías seleccionadas polos docentes deben axustarse ao nivel competencial destes. Ademais, é necesario secuenciar o ensino de tal modo que se parta de aprendizaxes máis simples para avanzar gradualmente cara a outras máis complexas.
- Os métodos docentes deberán favorecer a motivación por aprender nos alumnos e alumnas e, para tal fin, os profesores deben ser quen de xerar neles a curiosidade e a necesidade por adquirir os coñecementos, as destrezas e as actitudes e valores presentes nas competencias.
- As metodoloxías serán activas e contextualizadas, que faciliten a participación e implicación do alumnado e a adquisición e uso de coñecementos en situacións reais.
- As metodoloxías activas débense apoiar en estruturas de aprendizaxe cooperativa, de forma que, a través da resolución conxunta das tarefas, os membros do grupo coñezan as estratexias utilizadas polos seus compañeiros e poidan aplicalas a situacións similares.
- As estratexias interactivas son adecuadas para permitir e construír o coñecemento e dinamizar a sesión de clase mediante o intercambio verbal e colectivo de ideas.
- O traballo por proxectos baséase na proposta dun plan de acción co que se busca conseguir un determinado resultado práctico. Esta metodoloxía axuda ao alumnado a organizar o seu pensamento favorecendo neles a reflexión, a crítica, a elaboración de hipóteses e a tarefa investigadora a través dun proceso en que cada un asume a responsabilidade da súa aprendizaxe, aplicando os seus coñecementos e habilidades a proxectos reais. Favorécese, por tanto, unha aprendizaxe orientada á acción na cal se integran varias áreas ou materias.
- Resulta recomendable o uso do portfolio, que proporciona información extensa sobre a aprendizaxe do alumnado, reforza a avaliación continua e permite

compartir resultados de aprendizaxe. O portfolio é unha ferramenta motivadora para o alumnado que potencia a súa autonomía e desenvolve o seu pensamento crítico e reflexivo.

- O profesorado débese implicar na elaboración e deseño de diferentes tipos de materiais, adaptados aos distintos niveis, estilos e ritmos de aprendizaxe dos alumnos e alumnas, co obxecto de atender á diversidade na aula e personalizar os procesos de construción das aprendizaxes.
- Débese potenciar a integración das tecnoloxías da información e a comunicación no proceso de ensino-aprendizaxe, que permiten o acceso a recursos virtuais.

Métodos pedagóxicos xerais

A metodoloxía empregada na aula é basicamente *activa e práctica* na que o principio fundamental é que o alumno ou alumna '*aprenda a ver*' e '*aprenda a facer*', para chegar a expresarse plásticamente mediante unha linguaxe baseada na percepción visual. Para iso deberanse desenvolver os valores *perceptivos* e os valores *expresivos* mediante os distintos tipos de actividades propostas na aula.

As características metodolóxicas da Educación Plástica, Visual e Audiovisual pódense resumir nos seguintes puntos:

- **Actividade.** Os coñecementos adquirense mediante a manipulación ou a acción. Os conceptos trátanse a través da representación, observación, comparación, reflexión, análise...
- **Investigación.** O alumno ensaia as propiedades gráficas e expresivas dos distintos materiais, técnicas, estilos, novas tecnoloxías, modos de expresión...
- **Expositivo-descriptivo.** O alumno argumenta os seus procesos de creación.
- **Análise crítica** da propia obra e da dos compañeiros, sempre para poder mellorar.
- **Creativa.** Buscando desenvolve-la orixinalidade e o respecto á inventiva.
- **Individualizada.** Recoñecendo a individualidade, as diferencias iniciais e o distinto modo de asimilación de cada persoa.

Papel do profesor

A súa actitude debe ser aberta e flexible, para crear unha atmósfera positiva na aula que propicie un ambiente de creatividade e libre expresión. As explicacións dos contidos conceptuais pretenden ser amenas e imaxinativas, e as actividades propostas variadas e motivadoras, para que estimulen o interese do alumno.

É necesario observar, reflexionar e planificar para adapta-lo ensino ás características específicas dos alumnos e o seu contexto, e favorecer un clima de interacción que propicie a súa participación no proceso de ensino-aprendizaxe.

Propostas metodolóxicas na aula

- Na materia de Plástica, eminentemente práctica, o alumnado realizará parte do traballo na casa, para posibilitar a execución do maior número de exercicios variados, e poder completar a Programación na medida do posible.
- O primeiro día de clase a profesora entregará ao alumnado unha lista co material que deberán traer á aula. Nas clases tomarán nota do material requerido para cada exercicio. A falta reiterada do material afectará ás notas trimestrais.
- Os alumnos levarán ao día un Portfolio persoal que irán elaborando e completando ao longo de todo o curso, como instrumento que evidencie o seu proceso de aprendizaxe.
- Propoñeráselles aos alumnos a realización de Proxectos artísticos baseados na resolución de problemas en contextos da vida real, nos que, traballando de forma individual ou grupal, deberán seguir as *fases do proceso creativo*, documentar todo nun portfolio, *presentalo* correctamente á aula e *avaliar* de forma crítica os propios resultados e os dos compañeiros.
- Empregaremos as TiC na exposición dos contidos e temas a tratar, na observación e análise de obras artísticas e os seus autores, na búsqueda de información e ideas inspiradoras, na realización de traballos en soporte dixital (programas e aplicacións) e na exposición dos mesmos.

8. MATERIAIS e RECURSOS

· Este curso traballaremos con **libro de texto dixital** (Autor: *Senén Olano*)- 'Plástica 1º ESO', 'Plástica 3º ESO' e 'Plástica 4º ESO' - disponibles no 'Repositorio de contidos educativos do espazo Abalar'.

· A **Aula Virtual** é o eixo sobre o que se estruturan as clases de Plástica.

Todo *Curso* da Aula Virtual está formado por *Temas*; en cada un deles dispoñeranse:

- *A Unidade Didáctica* correspondente do Libro de Texto dixital en PDF.
- *Material complementario* para reforzar e ampliar os contidos do libro de texto: ligazóns, vídeos, imaxes, arquivos...
- *Instrucións* e pautas a seguir para realizar as actividades propostas.
- *Rúbricas* de avaliación, a disposición do alumnado para que coñeza de antemán os aspectos relevantes dalgún exercicio práctico.
- *Actividades e recursos* propios da Aula Virtual.
- Espazo para formalizar a *entrega de traballos*.

· Os alumnos/as deberán traer ás clases o seguinte material:

- Carpeta clasificadora de fundas (20 ou 30).
- Folios brancos DIN A4 (30).
- Láminas de debuxo tipo Basik, A4 (25).
- Lapis de grafito 2HB.
- Rotulador calibrado de 0'8 mm, negro.
- Lapis de cores.
- Rotuladores de cores, de dobre punta e corpo fino.
- Xogo de escuadro e cartabón (25 cm. mín.), de bordes rectos e sen graduar, e regra (30 cm).
- Compás con adaptador.
- Afialapis, goma de borrar, tesoiras de punta redonda e barra de pegamento.

· Aparte do material básico do alumno, na aula dispoñemos de material extra:

- ✓ Todo tipo de cores para traballar técnicas húmidas e secas: lapis de cores, rotuladores, ceras, acuarelas, témperas, tintas, lapis de grafito de distintos graos de dureza.
- ✓ Materiais para traballar o volumen: instrumentos de modelaxe, plastilina, arxila, bimbio, ratán, escaiola...
- ✓ Materiais para experimentar e misturar técnicas: pinceis e brochas, cepillos, toda clase de papeis e cartolinas, cartón, papeis de lixa, retallos de tea, cordas, fíos, envases e obxectos e materiais de reciclaxe.
- ✓ Adhesivos e instrumentos de corte: cintas adhesivas, pegamentos, pistola de cola termofusible, tesoiras, cutters...
- ✓ Instrumentos de trazado para debuxo xeométrico: regras, xogos de escuadro e cartabón, compases...
- ✓ Sólidos básicos en madeira e plástico. Pezas industriais e de fontanaría para croquis acotados e representación en debuxo técnico.

- ✓ Modelos de escaiola para practicar o encaixado e o claroscuro, vasos de barro e cerámica para debuxo do natural.
- ✓ Material bibliográfico: libros de texto de diversas editoriais, libros de consulta (técnicas artísticas, catálogos de xéneros e artistas variados), revistas de arte e revistas e publicacións para localizar e extraer imaxes (colaxe), láminas de arte.
- ✓ Material informático: cámara dixital, portátil con acceso a internet, impresora con escáner, proxector, programas de tratamento de texto e de imaxes.

Fóra da aula

- ✓ Biblioteca.
- ✓ Aulas de informática I e II con ordenadores para os alumnos.
- ✓ Sala de audiovisuais.

Fóra do centro

- ✓ Casa da Cultura.
- ✓ Outros centros culturais da localidade...

9. CRITERIOS de AVALIACIÓN

Referente específico para avaliar a aprendizaxe do alumnado. Describen aquilo que se quere valorar e que o alumnado debe lograr, tanto en coñecementos coma en competencias. Responden ao que se pretende conseguir en cada disciplina.

A avaliación do proceso de aprendizaxe do alumnado de educación secundaria obrigatoria será continua, formativa e integradora.

A avaliación estará baseada nos seguintes puntos:

- Realizarase unha avaliación inicial, que nos permita coñecer cal é a situación do alumnado ao comezo de curso, na que se valorará a creatividade, a capacidade de expresión artística, a utilización de instrumentos e materiais, o sentido estético, o emprego de vocabulario específico e os coñecementos da área.
- Durante o curso levarase a cabo unha avaliación formativa e continua. O alumnado aprende a través do seu traballo coa realización de actividades, polo que a práctica na aula ocupa a maior parte do tempo. A docente deberá observar, axudar, corrixir, potenciar e estimular este traballo a través de indicacións

persoais e diarias sobre o seu desenvolvemento nas láminas do alumnado. Este último descubre os logros e deficiencias en canto se producen, e poder así corrixir os erros.

- En último lugar levarase a cabo unha avaliación sumativa. En cada trimestre os alumnos realizarán os traballos propostos pola profesora para poñer en práctica os contidos expostos en cada Unidade didáctica, tomará apuntes no seu caderno e se presentará ás probas de exame correspondentes.

Emprego de **rúbricas** como estratexia de avaliación:

- Analizando a rúbrica correspondente antes de realizar a tarefa, o alumno/a pode interiorizar os obxectivos e criterios de avaliación.
- Despois da cualificación, o alumno/a pode coñecer os erros ou carencias e repetir para mellorar, se o desexa, a actividade.
- Coa rúbrica o alumnado é quen de avaliar as súas producións e as dos compañeiros/as (*autoavaliación e coavaliación*).

Criterios de cualificación

· A cualificación da materia se establecerá tendo en conta os criterios de avaliación e os estándares de aprendizaxe, e segundo as seguintes porcentaxes * establecidas para cada un dos diferentes tipos de contidos:

• Traballos	70%
• Probas de exame	30%

* (Estas porcentaxes poderán ser modificadas segundo as características dos grupos e o ritmo de traballo, a criterio da profesora. O alumnado será sempre coñecedor das mesmas.)

· As producións dos alumnos levarán unha nota numérica, de 0 a 10.

· As láminas entregadas á profesora no prazo indicado serán devoltas aos alumnos coa nota obtida e os comentarios e rectificacións pertinentes. Deberán ser corrixidas ou repetidas, se fora necesario.

· Os traballos presentados fóra de prazo terán unha redución de 0'5 puntos cada 10 días lectivos.

· As láminas non entregadas nun trimestre levarán unha nota de 0.

· A nota de cada exercicio - e polo tanto, a nota global de cada avaliación - estará tamén condicionada polo comportamento do alumno na aula, a actitude cara ós compañeiros e á profesora, a participación nas clases, a implicación nos temas a tratar, a puntualidade nas entregas, o coidado do material común e a tenencia do material necesario para poder desenvolver as tarefas na aula.

· Nos exercicios prácticos valoraranse os seguintes aspectos:

- ✓ Interese e implicación persoal.
- ✓ Imaxinación, orixinalidade e creatividade.
- ✓ Respecto ás normas de realización e temática requiridas para cada exercicio.
- ✓ Limpeza na execución dos trazados, na presentación e no acabado das obras.
- ✓ Puntualidade na entrega.

· A nota final de curso será a media das tres parciais, sempre e cando cada unha delas sexa igual ou superior a catro puntos (4).

Actividades de recuperación

· O alumno que obteña unha nota inferior a 5 nun trimestre poderá recuperar a materia presentando algún traballo e/ou repetindo o exame, segundo o caso.

· O alumnado que non supere o curso (nota final inferior a 5) deberá presentarse a unha proba final en xuño, coa parte da materia non aprobada.

· Se non consegue superar a avaliación ordinaria en xuño, o alumno realizará unha proba de avaliación extraordinaria en setembro, coa materia de todo o curso.

10. METODOLOXÍA, RECURSOS e AVALIACIÓN para a EDUCACIÓN a DISTANCIA

Metodoloxía

De ter que recorrer á educación a distancia, a **Aula Virtual** será o *canle de comunicación* principal entre profesora e alumnado e alumnado entre sí, a través do *Foro*, o *Blog de Plástica* e a *Mensaxería*.

Realizaremos **clases telemáticas** por videoconferencia, coa periodicidade que se determine no seu momento e segundo as circunstancias que se dean. Non serán *estas clases ordinarias* 'al uso'. Deberán adaptarse ao formato, e servir principalmente de *conexión visual e emocional* entre os membros do grupo coa profesora. Ademais de oportunidade para comunicar, propoñer dinámicas, mostrar e comentar resultados... etc.

Seguiremos contando co **correo electrónico**, como vía secundaria de comunicación. O alumnado de 3º e 4º ESO teñen xa un *cartafol compartido* coa profesora, con *dereito de edición*. O alumnado gardará os seus traballos neste 'Cartafol_Tarefas de EPVA' en Drive, ademáis de facelo na súa carpeta clasificadora física (*Portffolio*).

Recursos

Na Aula Virtual os alumnos/as teñen a súa disposición:

- *O Libro de Texto* dixital.
- *Material complementario* para reforzar e ampliar os contidos do libro de texto: ligazóns, vídeos, imaxes, arquivos...
- *Instrucións* e pautas a seguir para realizar as actividades propostas.
- *Rúbricas* de avaliación, a disposición do alumnado para que coñeza de antemán os aspectos relevantes dalgún exercicio práctico.
- *Actividades e recursos* propios da Aula Virtual.
- Espazo para formalizar a *entrega de traballos*.
- *Cualificacións* das producións presentadas.

Avaliación

Cada exercicio -presentado a través da *Aula Virtual* ou compartido por *Drive*- será avaliado e puntuado como de costumbre.

As tarefas máis axeitadas irán acompañadas da súa *rúbrica* de avaliación.

As *cualificacións* colgaranse na Aula Virtual, puidendo o alumnado en todo momento coñecer a súa situación no proceso formativo.

ALUMNADO en CONFINAMENTO

De darse dita situación, a profesora porase en contacto co alumno/a para explicarlle e recordarlle que na Aula Virtual conta cos recursos necesarios para a súa formación, realización e entrega das tarefas.

O contacto con este alumnado será periódico e personalizado.

11. INDICADORES de LOGRO da AVALIACIÓN do PROCESO de ENSINO

O profesorado avaliará tanto as aprendizaxes do alumnado como os procesos de ensino e a súa propia práctica docente, para o que establecerá indicadores de logro nas programacións didácticas. (Dec 86/2015)

Indicadores de logro do proceso de ensino

1. O nivel de dificultade foi adecuado ás características do alumnado.
2. Conseguiuse crear un conflito cognitivo que favoreceu a aprendizaxe.
3. Conseguiuse motivar para lograr a actividade intelectual e física do alumnado.
4. Conseguiuse a participación activa de todo o alumnado.
5. Contouse co apoio e coa implicación das familias no traballo do alumnado.
6. Mantívose un contacto periódico coa familia por parte do profesorado.
7. Adoptáronse as medidas curriculares e organizativas adecuadas para atender ao alumnado con NEAE.
8. Atendeuse adecuadamente á diversidade do alumnado.
9. Usáronse distintos instrumentos de avaliación.
10. Dáse un peso real á observación do traballo na aula.
11. Valorouse adecuadamente o traballo colaborativo do alumnado dentro do grupo.

Indicadores de logro da práctica docente.

1. Como norma xeral, fanse explicacións xerais para todo o alumnado.
2. Ofrécense a cada alumno as explicacións individuais que precisa.
3. Elabóranse actividades atendendo á diversidade.
4. Elabóranse probas de avaliación adaptadas ás necesidades do alumnado con NEAE.
5. Utilízanse distintas estratexias metodolóxicas en función dos temas a tratar.
6. Combínase o traballo individual e en equipo.
7. Poténcianse estratexias de animación á lectura.
8. Poténcianse estratexias tanto de expresión como de comprensión oral e escrita.
9. Incorporáronse as TIC aos procesos de ensino-aprendizaxe.
10. Préstase atención aos elementos transversais vinculados a cada estándar.
11. Ofrécense ao alumnado de forma rápida os resultados das probas e traballos.
12. Analízanse e coméntanse co alumnado os aspectos máis significativos derivados da corrección das probas e traballos.
13. Dáselle ao alumnado a posibilidade de visualizar e comentar os seus acertos e erros.

14. Grao de implicación do profesorado nas funcións de titoría e orientación.
15. As medidas de apoio e reforzo están claramente vinculadas aos estándares.
16. Avaliase a eficacia dos programas de apoio, reforzo, recuperación, ampliación...

12. ACTIVIDADES de SEGUIMIENTO e RECUPERACIÓN das MATERIAS PENDENTES

Os alumnos coa Educación plástica, visual e audiovisual pendente de cursos anteriores poderá recuperar a materia realizando unha serie de exercicios propostos en tres Boletíns (I – II – III), e presentándose ademais a un exame final en maio ou setembro.

A profesora reunirse cos alumnos nas seguintes datas aproximadas:

1: Primeira semana de outubro 2020

- Entrega de Boletín-I.

2: Segunda semana de decembro 2020

- Recollida de Boletín-I (cos exercicios feitos)
- Entrega de Boletín-II

3: Primeira semana de marzo 2021

- Entrega de Boletín-I corrixido
- Recollida de Boletín-II
- Entrega de Boletín-III

4: Última semana de abril 2021

- Entrega de Boletín-II corrixido
- Recollida de Boletín-III

5: Mes de maio 2021

- Entrega de Boletín-III corrixido
- Exame final

· Os Boletíns levarán unha nota numérica de 0 a 10, media aritmética das notas das láminas.

· O alumno deberán corrixir ou repetir os exercicios incorrectos se a profesora o estima conveniente.

· A nota dos Boletíns representará o 50% da nota final, e o exame o 50% restante.

Se o alumno coa Plástica pendente é de 4º ESO e colle a materia coma optativa, consideraráselle que recupera a pendente de 3º ESO se vai aprobando a materia nas

convocatorias ordinarias de 4º ESO. De non ser así deberase presentar ao exame final da convocatoria extraordinaria do mes de maio, ademáis de entregar os traballos de recuperación correspondentes.

13. MEDIDAS de ATENCIÓN á DIVERSIDADE

Os alumnos e alumnas poden requirir unha atención educativa diferente á ordinaria por ter dificultades específicas de aprendizaxe, polas súas altas capacidades intelectuais, por incorporarse tarde ao sistema educativo, ou ben por vivir en condicións socioeconómicas desfavorables.

Na Área de EPV pódense empregar diferentes *estratexias* que permitan darlles resposta ás diversas realidades do alumnado:

Os contidos.

Hanse de diferenciar os básicos e os complementarios, tomando como básicos:

- Os imprescindibles para aprendizaxes posteriores.
- Os que contribúen ó desenvolvemento das competencias clave.
- Os que denotan un maior nivel de funcionalidade en diversos aspectos da vida cotiá.

As actividades.

Organizaranse distintos niveis nas actividades de aprendizaxe, que permitirán ó alumno a súa elección segundo o tipo e grao de dificultade, sen pretender que tódolos alumnos adquiren o mesmo nivel de aprendizaxe sobre todos os contidos do curso:

- Un *nivel xeral*, para a maioría da clase.
- *Actividades de reforzo*. Nivel para alumnos con dificultades na materia, con actividades máis simplificadas e de reforzo dos aspectos máis fundamentais.
- *Actividades de ampliación*. Nivel complementario para aqueles alumnos con maior capacidade de asimilación de conceptos, maior destreza manual ou maior facilidade de expresión artística.

Outras *estratexias* tamén poderían ser a utilización de materiais didácticos diversos, de maior ou menor complexidade, relacionados cos contidos, así como a combinación de agrupamentos para a realización de distintas actividades, potenciando que a relación se estenda fóra da aula.

14. ELEMENTOS TRANSVERSAIS

“Na Educación Secundaria Obligatoria, sen prexuízo do seu tratamento específico en algunhas das materias de cada etapa, a comprensión lectora, a expresión oral e escrita, a comunicación audiovisual, as Tecnoloxías da Información e a Comunicación, o emprendemento e a educación cívica e constitucional traballaránse en todas as materias”.

Comprensión lectora

A principal linguaxe que se traballa na materia de Educación Plástica é a visual, a comunicación a través das imaxes. Pero non descoidaremos a lectura, fundamental no proceso de ensinanza-aprendizaxe: ademáis do libro de texto incentivarase a consulta de libros de arte e a búsqueda de información en Internet, como material de apoio á realización de certos exercicios.

O Plan Lector do centro propón a “Hora de ler”, 15 minutos diarios de lectura libre para alumnos e profesorado.

Expresión oral e escrita

Os alumnos deberán realizar *Proxectos artísticos*, pasando por todas as *Fases do proceso creativo*, desde os bosquejos iniciais ata o produto final. Elaborarán un portfolio con reflexións propias que xustifiquen as súas decisións. Para rematar defenderán os seus proxectos ante os compañeiros, e por norma xeral valorarán críticamente o traballo propio e alleo.

A comunicación audiovisual

Este tipo de comunicación forma parte do nome da materia: “Educación plástica, visual e audiovisual”, incluíndose como Bloque de contidos en 1º e 3º ESO.

O alumnado aprenderá a ler e crear imaxes, a coñecer os fundamentos da imaxe en movemento e a deseñar mensaxes visuais e audiovisuais.

Tecnoloxías da información e a comunicación

As TIC forman xa parte do día a día na aula de Plástica; a exposición dos temas apóianse na visualización de contidos extraídos de Internet: imaxes e textos de obras, técnicas e artistas, presentacións, vídeos, tutoriais... Realizamos visitas virtuais a museos de todo o mundo, exploramos blogs e webs, aprendemos a utilizar programas e aplicacións para crear traballos con soporte dixital.

Compartimos información, mostramos ao mundo o que somos capaces de facer... As posibilidades dentro do campo do ensino da cultura visual son infinitas!

O emprendemento

Incentivamos o espírito emprendedor do alumnado mediante o desenvolvemento da creatividade, que axuda a plantear as solucións posibles a un problema para despois tomar partido por unha delas, en actividades de Deseño, por exemplo.

O traballo en equipo, a autonomía, a confianza en un mesmo e o sentido crítico son aptitudes que permiten afianzar o espírito emprendedor e a iniciativa empresarial.

A educación cívica e constitucional

Mediante a elección de temas de carácter cívico e social para inspirar as producións dos alumnos, fomentamos o desenvolvemento da igualdade entre homes e mulleres, a prevención da violencia de xénero e a non discriminación por calquera condición persoal ou social, en aulas nas que é habitual a convivencia entre alumnado procedente de distintos países e circunstancias.

Celebramos as distintas conmemoracións, con exercicios deseñados a tal fin, para inculcar nos nenos e nenas valores como a liberdade, a xustiza, a igualdade, o pluralismo político, a paz, a democracia, o respecto aos dereitos humanos e o rexeitamento á violencia.

15. ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS e EXTRAESCOLARES

Intentaremos celebrar as distintas conmemoracións anuais (Día da Paz, Día Internacional da Muller Traballadora, Día do Libro, Semana das Letras Galegas, Día Mundial do Medio Ambiente, Día das Artes Galegas...) coa realización de traballos individuais ou colectivos; dentro e fora da aula, en espazos comúns do centro para facer partícipes tamén ao resto da comunidade educativa.

Realizaranse actividades fóra da aula e fóra do centro educativo:

- Saídas da aula para observar, tomar mostras, facer fotos ou debuxar do natural.
- Saídas do instituto para visitar museos e exposicións, lugares de interese artístico propios da zona, talleres de artesanía...para espertar a apreciación da contorna socio-cultural do alumno.
- Viaxe a algunha das capitais galegas para visitar Centros de Arte Contemporánea, e dar a coñecer outras formas de expresión, máis aló da pintura-escultura, prestando especial atención á arte e creadores galegos. Procurarase organizar devanditas saídas con outros departamentos, para relacionar as distintas áreas mediante un tratamento interdisciplinar.

Todas as actividades realizadas quedarán reflectidas na memoria final do curso.

16. AVALIACIÓN da PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA

A avaliación afecta non só aos procesos de aprendizaxe do alumnado, senon tamén ao resto dos elementos implicados no proceso de ensino, ao profesor e tamén á organización dos elementos curriculares que constituyen a Programación didáctica.

A idoneidade da Programación será revisada ao longo do curso mediante correccións, consideracións e rectificacións reflectidas no Caderno do profesor.

Unha referencia importante para unha valoración máis participativa e compartida do proceso de ensinanza-aprendizaxe será contar coa opinión do alumnado a través de postas en común e enquisas.

A continuación, un posible procedemento de avaliación da programación para que o profesor valore a súa labor segundo os resultados obtidos ao final do curso:

ESCALA DE OBSERVACIÓN PARA o PROFESOR

Materia/Área impartida:	Curso:
Profesor/a:	Data:

· Puntuar, sinalando cunha X, de 1 a 4 –donde 1 é a cualificación máis baixa e 4 a máis alta- os seguintes aspectos:

	1	2	3	4
1. Respetaches a distribución temporal dos contidos por avaliacións.				
2. Aplicaches a metodoloxía didáctica programada.				
3. Tiveches en conta os coñecementos e aprendizaxes básicos necesarios para aprobar a materia.				
4. Aplicaches os procedementos de avaliación programados e respetaches os criterios de cualificación.				
5. Aplicaches as medidas de atención á diversidade aos alumnos que o requerían.				
6. Levaches a cabo as actividades de recuperación de materias pendentes de cursos anteriores segundo a túa responsabilidade.				
7. Aplicaches medidas de reforzo educativo dirixidas aos alumnos que presentaban dificultades de aprendizaxe.				
8. Puxeches en práctica medidas para estimular o interese e o hábito de lectura e a capacidade de expresarse correctamente.				
9. Utilizaches os materiais e recursos didácticos programados.				
10. Realizaches as actividades complementarias e extraescolares programadas.				

1· Se contestaches 1 ou 2 a algunha cuestión, sinala segundo a túa opinión cales foron as causas.

2· Indica las características máis positivas do traballo desenvolto por ti neste curso.

3· Sinala os aspectos que consideres que deberías mellorar no teu traballo en cursos sucesivos.

En Verín, 16 de outubro 2020

Marta Acitores García
Xefa do Departamento de Debuxo